

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2019. gada 23. – 29. jūlijs

Nr. 27 (1589)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

Iveta Apkalna plūdmalē ieskandina dienu un Jūrmalas festivālu

Lai ieskandinātu gadskārtējo Jūrmalas mūzikas festivālu, kas notiks no 22. līdz 28. jūlijam, tika iecerēts neparasts koncerts. Visā pasaulē slavenā ērģelniece, Hamburgas Elbas filharmonijas Goda ērģelniece Iveta Apkalna piekrita saullēkta stundā sniegt koncertu uz elektroniskajām ērģelēm Dzintaru plūdmalē, netālu no Dzintaru koncertzāles.

Kaut arī naktī bija lijis un rīts ausa apmācies, izziņotajā sākuma stundā četros no rīta plūdmalē bija pulcējies kāds tūkstotis mūzikas draugu. Ar savu klātbūtni un atsaucīgiem aplausiem viņi pateicās Ivetai Apkalnai un koncerta organizētājiem par vienreizējo iespēju – piedzīvot dabas un mūzikas saskaņu, gaidot saules parādīšanos 5.05 – sveikt jauno dienu un visu vērienīgo mū-

RIGA JUR MALA

MUSIC FESTIVAL

zikas sarīkojumu ar varenām ērģeļu skaņām, kad pāri klausītājiem un rāmajai Jūrmalas dabai spēkā, varenībā un maigumā plūda J. S. Bacha, J. Vītola un Filipa Glāsa mūzikas skaņas. Šis neparastais koncerts bija veltījums gaismai, saulei un jūrai.

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku*:

pa gaisa pastu no ASV

- par 6 mēn. – EUR 186,-

pa parasto pastu no Latvijas

- 6 mēn. EUR 86,-
- 12 mēn. EUR 130,-

Ik gadu dāvanā – *Laika* Mākslas kalendārs!

Samaksa: naudu ieskaitot

SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,

Konta nr.:

LV80UNLA0050016243516,

ar piezīmi LAIKS un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

BL ilggadējais lasītājs Pēteris Cielavs ir izvēlējis pasūtīt un lasīt *Laiku*

Laikraksts

BRĪVĀ LATVIJA

JOPROJĀM INFORMĒ, IZGLĪTO, IZKLAIDĒ

Pasūtīniet digitālo laikrakstu ŠEIT:

www.brivalatvija.lv/abone-interneta

vai maksājiet bankā SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,

Konta nr.: LV80UNLA0050016243516

ar piezīmi "BL abon" un norādot vārdu, uzvārdu, e-pastu un mājas adresi

Ik nedēļu izlasīsiet Jums svarīgu informāciju labā latviešu valodā.

Abonementa maksa:

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

Par reklāmu un sludinājumiem sazinieties ar redakciju Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, LV-1011, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv, tālr.: +371 67326761 vai +371 29439423

www.facebook.com/@brivalatvija

[www.twitter.com @briva_latvija](https://www.twitter.com/@briva_latvija)

Mājaslapa:

www.brivalatvija.lv

Latvisko
norišu
kalendārs

2. lpp.

Franks
Gordons –
par latviskumu,
Kārlis Streips –
par kosmosu

5. lpp.

Atmiņas
glabātāja no
Cēsīm –
Elīna Kalniņa

7. lpp.

Uz Roju –
izdziedāt
Baltijas ceļu

9. lpp.

Ulža Gravas
piemiņa
iemūžināta
Likteņdārzā

10. lpp.

Ko un kā
māca
diasporas
skolinās?

11. lpp.

Vēlaties
uzzināt par
tautiesiem
Lielbritānijā?

www.latviesiem.co.uk

9 770934 167501 8 27

LATVISKO NORIŠU KALENDĀRS

26. JŪLIJS

Saimnieču diena Freiburgā, Bērzainē, kopā ar Zirņiem

Uz Saimnieču dienas svinībām mēneša pēdējā nedēļas nogalē, sākot jau ar piektdienu, 26. – 28. jūlijā aicina Latviešu kultūras centrs Bērzaine.

Senāk tā sauca dienu, kad pirmoreiz galdā cēla jaunos kartupeļus un no jaunās ražas cepto rudzu maizi. Mūsdienās Saimnieču dienu svin 26. jūlijā, kad vārda diena ir Annai, Annijai un Ancei.

Lai rādītu savas dziedāšanas un ēstgatavošanas prasmes, uz Bērzaini speciāli no Zirņu pagasta Kurzemē brauks folkloras kopa Zirņi ar vadītāju Sarmu Ūpi priekšgalā.

Trīs dienas pēc kārtas viņi Bērzainē rādīs Latvijas pelēko zirņu kā latviešu nacionālā produkta pagatavošanas daudzveidību – gan tradicionālu, gan mūsdienīgi radošu. Būs arī iespēja baudīt Saldus novada Zirņu pagasta muzikālās tradīcijas, kā arī cimdru rakstu un krāsu mantojumu.

Piektdien, 26. jūlijā, plkst. 17 – 21 tautasdziesmu programma Man māmiņa piesacīja, kā arī rokdarbu meistarklase Raksts, krāsa, materiāls un dūrainis kā latviskā identitāte. Tas nozīmē, ka varēs ne tikai sadziedāt, bet arī mācīties adīt cimdus un zeķes, klausīties stāstus par dzījām. Adīšanai būs iespēja iegādāties dziļu un adāmadatas, bet, protams, varēs ņemt līdzi arī savas. Bērni varēs adīt ko vienkāršāku, piemēram, šallīti.

Sestdien, 27. jūlijā plkst. 17 – 21 kulinārā mantojuma meistarklase Zirnis parastais un mūsdienīgais. Viss ritēs par un ap zirņiem, tiks gatavoti dažādi zirņu ēdieni, piemēram, pīrāgi ar speķi un zirņu pildījumu. Tāpat turpināsies rokdarbu meistarklase ar adīšanu un adīšanas sarunām.

Svētdien, 28. jūlijā, plkst. 10 – 14 visa iepriekšējā turpinājums un vēl īstā siera siešanas meistarklase. Tas nozīmē, ka no latviešu bieziņa siera gan tradicionālo ķimeņu sieru, gan arī sieru ar mūsdienīgām piedevām. Un, protams – būs arī rotaļas un dziesmas.

Kurzemes delegāciju vadīs Zirņu pagasta pārvaldes vadītāja pienākumu izpildītājs Valdis Gūt-

manis. Bērzaines nama saimniece Inese Avena pamatoti lepojas, ka mēneša laikā viņš jau būs ceturtais pagasta pārvaldes vadītājs, kas no Latvijas viesojas Bērzainē.

Latviešu centrs un viesu nams Bērzaine būs priecīgs jūs uzņemt un kopā svinēt Saimnieču dienu! Varat braukt gan uz vienu dienu, gan visām trijām.

Bērzaine piedāvās labākās istabiņas par izdevīgāko cenu! Varbūt vēlaties atpūsties nedēļu? Varat rēķināties ar papildu 20% atlaidi!

Biroja tālr: +49 (0) 761 53340
Mob.: +49 (0) 176 555 53340
E-pasts: berzaine@latviesi.com
Adrese: *Leinhaldenweg 28, 79104, Freiburg, Deutschland*

28. JŪLIJS

Saiets 3x3 angļu valodā

Straumēnos, Anglijā

Pieteikšanās uz šī gada 3x3 saietu Lielbritānijā laikā no 4. – 11. augustam ir sākusies.

Gaidīsim jūs visus – lielus un mazus pašā Anglijas vidienē, lauku ipašumā "Straumēni".

Adrese: *Catthorpe Manor, Lillbourne Lane, Catthorpe, Nr.Lutterworth, Leicestershire, LE17 6DE.*

Dalībnieki, kuri ir jaunāki par 18 gadiem, saietā var piedalīties tikai kopā ar vecākiem/vecvecākiem vai vecāku rakstiski apstiprinātiem aizbildņiem.

3x3 Lielbritānijā vadītāja ir Avita O'Donnell. Jautājumi par saietu norisi sūtāmi uz 3x3pieteikumsuk@gmail.com

Pierēģistrējušies dalībnieki saņems turpmāko nepieciešamo informāciju.

Uz tikšanos!

2. AUGUSTS

Latviešu bērnu nometne ĒLANDĒ!

Čau, vecāki un bērni!

Aicinām pieteikties Latviešu

bērnu nometnei, kuŗa notiks Ēlandē, Sandbijā, no 2019. gada 2. augusta līdz 9. augusta pēcpusdienai (var ierasties jau 1. augustā). Sagaidām, ka dalībnieki nometnē piedalīsies no pirmās līdz pēdējai dienai. Būs arī kāda "brīva" pēcpusdienu, kuŗā varēs darīt, ko grib :-)

Nometne ir paredzēta bērniem vecumā no 8–13 gadiem ar viņu vecākiem. Nometnes valoda ir latviešu, tādēļ vēlamies, lai nometnē piedalās tikai latviski runājoši vecāki, jo mērķis ir veicināt bērnu latvietību. Centīsimies pavadīt jaukas dienas latviskā vidē ar latviešu dziesmām, rotaļām un spēlēm. Nometnē neizpaliks arī sports, dejas, māksla, pārgājieni un citas jautras aktivitātes. Paspēsīsim arī atpūsties un izbaudīt sauli.

Par garšīgu ēdienu nometnē rūpēsies pavārs. Tā kā pavārs arī vadīs vairākas nodarbības, ceram, ka kāds vecāks grib jau tagad pieteikties atslotot viņu, pagatavojot pāris maltītes. Piesakies jau tagad! Kā allaž lūgsim vecākus palīdzēt ar ēdienu gatavošanu, trauku mazgāšanu un telpu uzkopšanu, kā arī dažām nodarbībām.

Centīsimies sadalīt istabas tā, lai katrai ģimenei būtu sava, bet to nevaram garantēt. Tāpat mēs visi dalīsimies ar vannas istabām. Ierobežotā vietu skaita dēļ lūdzam pieteikties drīzumā, jo visus interesentus pieņemt nevarēsīsim. Lūdzam arī iemaksāt dalības maksu līdz 1. maijam. Detalizētāka informācija dalībniekiem sekos.

Dalības maksa pieaugušajiem: 1500 SEK bērniem: 750 SEK

Droši zvaniet vai rakstiet, ja jums ir kādi jautājumi!

+46 (0) 739986308
elande@nometne.se

www.nometne.se

Nometnes Facebook lapa:

<https://www.facebook.com/LatviesuBernuNometneElande>

3. AUGUSTS

Ģimeņu saiets 3x3 Norvēģijā

Šogad pirmo reizi saiets 3x3 norisināsies Norvēģijā, satiekoties dalībniekiem gan no visām Skandināvijas valstīm, gan ārpus tām. Saieta norises laiks: 2019. gada vasara – 3. – 8. augusts

Tēma: "MĀJAS".
Saieta norises vieta: Bergenā, Norvēģijā.

24. AUGUSTS

Pasaku stunda bērniem Malmē, Zviedrijā

Pavasariģis sveiciens visām ģimenēm ar vēlmi vairāk laika vēlēt lasīšanai kopā ar saviem bērniem latviski!

Dienvidzviedrijas Latviešu biedrība aizsāk jaunu nodarbību ciklu un laipni aicina vecākus ar bērniem (2 – 5gadi, bet vecākie brāļi un māsas arī var pievienoties) uz "Pasaku stundu" latviešu valodā.

Sestdienās no plkst. 11 – 12

• 28. septembrī

• 26. oktobrī

• 7. decembrī

Adrese: *Västra Hamnen bibliotēka, Mastgränd 4, 21177, Malmö.*

Pasākums DLB biedriem bez maksas, pārējiem – 50 kr par ģimeni (samaksa uz vietas ar SWISH)

P.S. Lūgums paņemt līdzi savu mīļāko grāmatu! Tiekamies!

3. OKTOBRIS

Koklētāju nometne "Kokles balss pasaulē" Driedorfā, Vācijā

Koklēšana, spēles prasmju attīstīšana, spēlēšanas tehnikas, improvizācija, tradicionālā dziedāšana, tautadzesmu stāsti, zaplēšana, muzicēšana, draudzēšanās mūzikā, sadziedāšanās, vakarēšana.

Laima Jansone – kokles virtuozē, etnomūzikoloģe, kokles vārda nesēja pasaulē. Spēlē dažādos žanros un tehnikās.

Valdis Muktupāvels – kokles spēles klasiķis, mākslas zinātnu doktors, LU profesors, viens no galvenajiem folkloras kustības virzītājiem Latvijā, grāmatas "Kokles un koklēšana Latvijā" autors.

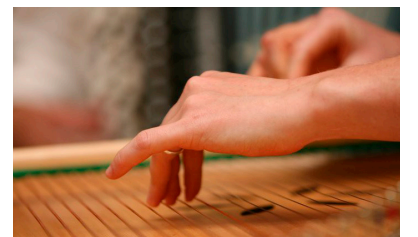
Dina Liepa – folkloras kopas "Kokle" vadītāja. Neskaitāmi koklētāji savas prasmes ir apguvuši tieši pie Dinās.

Meistarklase tradicionālajā dziedāšanā:

Zane Šmite – etnomūzikoloģe, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas tradicionālās dziedāšanas pedagogoģe, lieliskas balss īpašniece, vadījusi dziedāšanas meistarklases gan Latvijā, gan citur pasaulē.

Māra Mellēna – filozofe, Latvijas Stāstnieku asociācijas valdes priekšsēde, folkloras festivālu "Pulkā eimu, pulkā teku" un "Baltica" režisore.

Apmaksa par nometni – 65 eiro vai 55 eiro (ģimenes, jaunieši) par personu. Priekšapmaksā 50% apmērā pieteikšanās brīdī jāieskaita uz anketā norādīto kontu. Atteikuma gadījumā priekšapmaksā tiek atmaksāta vai nu gadījumā, ja atteikums iesniegts mēnesi pirms nometnes sākuma vai arī tad, ja vietu aizpilda kāds cits dalībnieks.

3.-6. OKTOBRIS
KREISJUGENDHEIM
HEISTERBERGA, VĀCIJA

**VĒRIENĪGĀ, ROSĪGĀ, RADOŠĀ
KOKLĒŠANAS NOMETNE**

MEISTARKLASES KOKLĒŠANĀ:
- LAIMA JANSONE
- VALDIS MUKTUPĀVELS
- DINA LIEPA

TRADICIONĀLĀ DZIEDĀŠANĀ:
- ZANE ŠMITE

GRUPAS:
- JAUNIEŠI (12+)
- PILNĪGI IESĀCĒJI
- MŪŽĪGIE IESĀCĒJI
- PRASMĪGIE SPĒLĒTĀJI

DALĪBAS MAKSA: 65 EUR
(MEISTARKLASES, NAKTSMĀJAS, ĒDINĀŠANA)
ĢIMENĒM UN JAUNIEŠIEM: 55 EUR

PIETEIKŠANĀS LĪDZ 15. AUGUSTAM
RAKSTĪT UZ: koklesbalsspasuale@gmail.com
VIETU SKAITS IEROBEŽOTS!

AIBALSĪA:

RĪKO:

SADARBĪBĀ AR:

Diskusija: Es esmu latvietis. Latviskā identitāte un pilsoniskā apziņa.

Laiks: 3. – 6. oktobris

Vieta: *Kreisjugendheim Heisterberg, Am Weiher 2, 35759 Driedorf-Heisterberg.*

Grupas: pilnīgi iesācēji, mūžīgie iesācēji, jaunie koklētāji (12 – 18 gadi), prasmīgie spēlētāji

Meistarklases koklēšanā:

Pieteikšanās, aizpildot pieteikuma anketu līdz 15. augustam.

Nometni "Kokles balss pasaulē" finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Līguma ID Nr. 2019.LV/DP/09/02.

Kalendārs tapis sadarbībā ar latviesiem.com

**PASAULES
LATVIEŠU
KULTŪRAS
KONFERENCE**

CĒSIS, 2019. GADA 29.-30. SEPTEMBRIS

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Koris Maska ieguvis

Grand Prix konkursā Japānā

Koris Maska 35. Starptautiskajā Takarazukas konkursā Japānā ieguvis zelta medaļas gan renesanses programmā, gan laikmetīgās mūzikas programmā, kā arī konkursā *Grand Prix!*.

Babītes novada jauktais koris Maska 16. jūlijā uzsāka koŗa pastāvēšanas vēsturē vērienīgāko tūri, kurā trīs nedēļu laikā paredzēti trīs konkursi un vairāki koncerti. Tūres pirmais posms noslēdzies īpaši veiksmīgi ar *Grand Prix 35*. Takarazukas starptautiskajā kamerkoŗu konkursā. Takarazukas konkursā Latvijas vārds tiek godināts atkārtoti, jo iepriekš uzvarētāju laurus plūcis arī jauniešu koris "Kamēr...".

Japānas tūres turpinājumā koris "Maska" sniedza vairākus koncertus. Lielākais izācinājums bija solo koncerts 23. jūlijā Kioto Nagakakyo Memoriālā kultūras centra zālē. Tas ir īpašs pagodinājums, jo koris Maska ielūgts uzstāties koncertu seriāļ kopā ar tādiem visā pasaulē zināmiem māksliniekiem kā *The King's Singers*, *Sofia Vokalensamble* un *Kammer Chor Saabrucken*. Savukārt 24. jūlijā Tokijā koris Maska kopā ar japāņu kori *Gaisma* aizvadīja īpašu meistarklasi, izstrādājot latviešu koŗmūzikas skaņdarbus, kā arī sniedza kopīgu koncertu. Koncertos tika atskatīta daudzveidīga koncertprogramma, liekot lielu akcentu uz latviešu komponistu koŗmūziku, kā arī lielu daļu no skaņdarbiem, kas šā gada pirmajā pusē ieskaņoti jaunākajā kompaktdiskā *Dedication* (Veltījums), kas pieejams populārākajās mūzikas straumēšanas vietnēs – *Spotify* un citviet.

No 26. līdz 28. jūlijam koris Maska piedalījās 2. Starptautiskajā Tokijas koŗu konkursā, kas ir viens no jaunizveidotā Pasaulē koru *Grand Prix* posmiem. Konkursa programmā iekļauti gan obligātie konkursu skaņdarbi, ko radījuši japāņu komponisti, gan latviešu komponistu – Lauras Jēkabsones, Pēterā Vaska, Ērika Ešenvalda darbi un citu autoru opusi, kas izvēlēti atbilstoši konkursa nolikumam.

Vērienīgā tūre noslēgsies Zviedrijas pilsētā Gēteborgā, kur koris pārstāvēs Latviju starptautiskajā konkursā *Eirovīzijas koris 2019*. Konkursam sagatavoti divi Lauras Jēkabsones skaņdarbi, koŗos mūsdienīgā skaņējumā ietverti latviešu folkloras elementi. Konkursa pirmajā kārtā tiks izpildīts skaņdarbs "Pērkontēvs", kas tika komponēts pagājušajā vasarā notikušajiem "Dziesmu kariem" un palīdzēja korim iegūt pirmo vietu. Šī konkursa finālam tiks virzīti trīs kori, un tam Maska ir sagatavojusi pirmatkaņojumu – Lauras Jēkabsones "Nāc, Dieviņi!".

Rundāles pili pieteiks UNESCO sarakstam

Rundāles pils iekļaušanu UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālajā sarakstā un Pasaules mantojuma sarakstā varētu rosināt nākamā gada septembrī, aģentūrai LETA apliecināja pils mūzeja komunikācijas speciāliste Ilze Kusīna.

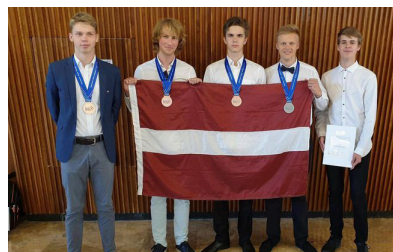
//Foto: LETA

Kusīna sacīja, ka ideja un jaunās mūzeja direktores Lauras Lūses izteiktā ierosinājums izvirzīt Rundāles pils mūzeju UNESCO sarakstiem nav aizmirsta un atmeta. "Pašlaik esam izpētes stadijā un strādājam pie tā, lai atrastu pietiekami spēcīgus un drošus pamatojumus, kas ļautu šai iecerei virzīties tālāk. Katru gadu pieteikuma iesniegšanas termiņš uz UNESCO Pasaules mantojuma statusu ir septembris. Tā kā vēlamies sagatavot spēcīgu un argumentētu pamatojumu, koŗu iesniegt uz abiem iepriekš minētajiem statusiem, to iesniegšana visdrīzāk varētu notikt nākamā gada septembrī," komentēja Kusīna.

Pēc stāšanās amatā Lūse sarunā ar aģentūru LETA atzinusi, ka iekļaut Rundāles pili gan UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālajā sarakstā, gan Pasaules mantojuma sarakstā būs grūts uzdevums, jo Eiropā UNESCO mantojuma sarakstā ir ļoti daudz objektu, un jaunu objektu uzņemšana ir īpaši apgrūtināta. Komisija vairāk skatās uz papildinājumiem no pārējās pasaules, mazāk – Eiropas, pārliecināta Lūse. Iespējams, Rundāles pilij vienai pašai neizdosies iekļūt sarakstā, būs jāmeklē sadarbības partneri citās valstīs, koŗu īpašumā arī ir Frančesko Rastrelli arhitektoniskais mantojums.

Latvijas skolēnu medaļas fizikas olimpiadā

Latvijas komanda Starptautiskajā fizikas olimpiadā noslēgusi ar līdz šim augstāko rezultātu – Rīgas Valsts 1. ģimnazijas skolēni ir izcīnījuši sudraba un trīs bronzas medaļas, kā arī saņēmuši atzinības rakstu, aģentūru LETA informēja AS *Latvenergo* preses sekretāre Ivita Bidere.

Olimpiadā kopumā piedalījās pieci Rīgas Valsts 1.ģimnazijas skolēni. Sudraba medaļu saņēma Jānis Hūns, bronzas – Rolands Lopatko, Ingvars Vitenburgs un Vīlhelms Cinišs, savukārt atzinība

tika piešķirta Ričardam Knipšiem. Vitenburgs starptautiskajā olimpiadā piedalījies trešo reizi, Cinišs – otro, un visās olimpiadās viņu zināšanas tika augsti novērtētas.

Latvijas skolēni starptautiskajā fizikas olimpiadā piedalās jau kopš 1996. gada, un kopumā tajā ir piedalījušies 117 Latvijas jaunieši. Skolēni starptautiskajā fizikas olimpiadā kopumā ir izcīnījuši vienu zelta, četras sudraba, 29 bronzas medaļas un 32 atzinības rakstus.

Medaļas arī bioloģijas olimpiadā

No 14. līdz 21. jūlijam Šegedā, Ungārijā, notika 30. Starptautiskā bioloģijas olimpiada (*IBO*), koŗā piedalījās arī Latvijas komanda: Āgenskalna Valsts ģimnazijas 11. klases skolnieks Toms Ekmanis, Rīgas Valsts 1. ģimnazijas absolvente Anitra Zīle un 11. klases skolnieks Mārtiņš Dāvis Apsītis un Ventspils 1. ģimnazijas absolvents Leons Ālītis. Par medaļām cīnījās 285 skolēni no 72 valstīm. Kopvērtējumā Latvijas skolēni ieguva trīs bronzas godalgas (Toms Ekmanis, Anitra Zīle, Mārtiņš Dāvis Apsītis) un vienu atzinību (Leons Ālītis).

Valsts prezidents tiekas ar kultūras ministru

Latvijas Radio valde aicinājusi valsts augstākās amatpersonas steidzāmā kārtībā piešķirt valsts budžeta līdzekļus darbinieku atalgojumam 100 000 eiro apmērā šim gadam un 996 760 eiro nākamajam gadam. Lai rastu risinājumus sabiedrisko mediju problēmām, Saeimā ir jāvienojas par jauno to darbību regulējošo likumu, pēc tikšanās ar Valsts prezidentu Egilu Levitu aģentūrai LETA sacīja kultūras ministrs Nauris Puntulis (*VL/TB/LNNK*).

Ministrs stāstīja, ka prezidents viņam esot paudis nostāju, ka mediju politikas procesos nav nedz skaidras un izsvērtas politiskās, nedz arī strukturālās atbildības. Puntulis norādīja, ka mediju politika ir Kultūras ministrijas, politiķu kopumā un Nacionālo elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (*NEPLP*) atbildības jautājums.

"Šo problēmu mēs varēsim atrisināt tikai tad, kad Saeimā būsim vienojušies par jauno mediju likumu, kur būs ietvertas arī jaunās funkcijas par sabiedrisko mediju pārvaldību, būs atrisināts jautājums par iziešanu no reklāmas tirgus. Kamēr tas nav nokārtots, mums var nākties saskarties ar zemūdens akmeņiem, līdzīgi kā šobrīd ar saasinājumu Latvijas Radio Ziņu dienestā," sacīja Puntulis, norādot, ka grozījumi pagaidām "guļot" Saeimā. 10. jūlijā Latvijas Radio Ziņu dienests izteica neuzticību mediju valdei un pieprasīja tās atkāpšanos vai

atbrīvošanu. Par to vienojies absolūtais vairākums Ziņu dienesta darbinieku, koŗi norādīja uz koŗespondentu lielo slodzi, nepietiekamo atalgojuma palielinājumu, Ziņu dienesta novājināšanu un centieniem panākt darbiniekiem nelabvēlīgas izmaiņas.

Latviju darba vizītē apmeklē Lietuvas prezidents

23. jūlijā Latvijā pirmajā darba vizītē ieradās jaunais Lietuvas prezidents Gitans Nausēda (*attēlā*). 12. jūlijā Nausēda kļuva par Lietuvas prezidentu, pārņemot pilnvaras no prezidentes Daļas Gribauskaites, koŗa šajā amatā atradās desmit iepriekšējos gadus.

Vizītes laikā notika svinīgā ziedu nolikšanas ceremonija pie Brīvības pieminekļa, tikšanās ar Latvijas prezidentu Egilu Levitu, abu valstu delegāciju sarunas un prezidentu paziņojums preseļ Rīgas pilī. Vizītes turpinājumā Nausēda tikās ar Saeimas priekšsēdi Ināru Mūrnieci (*VL-TB/LNNK*) un Ministru prezidentu Krišjāni Kariņu (*Jaunā Vienotība*). Nausēda pasniedza grāmatu ziedojumu Tautas grāmatu plauktam Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

Migrācijas politikai jāveicina latviešu atgriešanos

Jaunievēlētais Valsts prezidents Egils Levits uzskata, ka migrācijas politikai primāri jārisina aizbraukšo latviešu problēma. Tā viņš izteicās Latvijas Radio raidījumā "Krustpunktā", kur viņu iztaujāja sabiedrisko mediju žurnālisti. Tajā jautā par demografijas politiku, viņš pieminēja labo piemēru Igauniju, kur ne tikai ir līdzsvars dzimušo un mirušo statistikā, bet arī palikušo un aizbraukušo statistikā. Jautājumā par to, vai nav nepieciešama aktīvāka imigrācijas politika, prezidents sacīja, ka Latvijai ir jābūt pievilcīgai tiem, kas jau ir aizbraukuši no Latvijas un ar saknēm Latvijā. Runājot par imigrāciju no citām valstīm, viņš minēja, ka atbalsta tā saukto viedo imigrāciju, kas ļautu iebraukt valstī tiem cilvēkiem, koŗiem ir nepieciešama pieredze un zināšanas un kas valstij varētu dot kādu pienesumu un ka šajā jautājumā nav jābūt ļoti dogmatiskam.

New York Times par Latvijas finanču sistēmas problēmām

ASV laikraksts *New York Times* (*NYT*) publicējis rakstu par Latvijas finanču sistēmas problēmām, atzīstot, ka likmes cīņā pret naudas atmazgāšanu mūsu valstij ir augstas. "Gadiem ilgi, kā apgalvo Eiropas un ASV varas-

iestādes, dažas bankas miegānā Baltijas jūras ostas pilsētā Rīgā specializējās, lai palīdzētu (...) noziedzniekiem noslaucīt savus pirkstu nospiedumus no netīras naudas, pirms tā tiek pārvietota uz ārzones patvērumiem," lasāms *NYT* rakstā. Kā piemēri tiek minēti investīciju konsultants, koŗa finanču piramīda Krievijas iedzīvotājiem nolaupīja 10 miljonus ASV dolaru, Taivānas uzņēmējs, koŗš slepeni palīdzējis Ziemeļkoreļai iegūt precīzijas instrumentus kodolieroču programmas attīstībai, un koŗumpēts Ukrainas politiķis, koŗš centies legalizēt savai valstij izkrāptos miljonus.

Militārajās mācībās Northern Strike 2019 ASV

No 22. jūlija līdz 2. augustam Nacionālo bruņoto spēku koŗavīri un zemessargi piedalīsies starptautiskajās mācībās *Northern Strike 2019* Mičiganā, ASV. *Northern Strike* ir ikgadējas apvienotās sauszemes un gaisa spēku mācības, ko organizē Mičiganas Nacionālā gārde. Mācībās piedalīsies aptuveni 5700 koŗavīru no ASV, Apvienotās Karalistes, Bulgārijas, Igaunijas, Jordānijas, Latvijas, Nīderlandes un Polijas. *Northern Strike* mērķis ir uzturēt un pilnveidot vienību kaujas gatavību, tai skaitā veicot kaujas šaušanu un integrējot apvienoto uguns atbalstu sauszemes spēku vienību uzdevumu izpildē, kā arī uzlabot sadarbību starp sabiedroto spēkiem. Mācības norisināsies Alpeņas Kaujas gatavības apmācības centrā un Greilingas poligonā.

Atklās Latvijā pirmo oficiālo Santjago ceļa simbolu

Latvijas Svētā Jēkaba ceļa asociācija par godu Svētā Jēkaba dienai 25. jūlijā organizē svinīgu sarīkojumu pie Rīgas Svētā Jēkaba Romas katoļu katedrāles, kur tiks atklāts Latvijā pirmais oficiālais Santjago ceļa simbols un pasniegta pirmā Latvijas svētceļnieku pase latvietim, koŗš nogājis Santjago ceļu, aģentūrai LETA sacīja Latvijas Svētā Jēkaba ceļa asociācijas koordinatore Dina Preisa. Pie katedrāles sliekšņa notiks Latvijā pirmās Santjago oficiālās ceļa zīmes atklāšana – bruģī iestrādātes bronzas gliemežvāks, kā arī Latvijā pirmās svētceļnieku pases dāvāšana Bruno Skaram. Programmā paredzētas Latvijas Romas katoļu baznīcas Rīgas arhidiecezes palīgbīskapa Andra Kravaļa, Latvijas ev. lut. Baznīcas mācītāja Krista Kalniņa un Rīgas domes priekšsēža pienākumu izpildītāja Oļega Burova uzrunas, kā arī neliels svētbrīdis, pastāstīja Preisa.

Stājies spēkā Ušakovam nelabvēlīgais spriedums

Šī gada jūnijā spēkā stājies bijušajam Rīgas mēram Nilam Ušakovam (*Saskaņā*) nelabvēlīgais tiesas spriedums strīdā ar Rīgas domes deputātu Vilni Ķirsi (*Vienotība*) par viņa paustajiem izteikumiem, kas, Ušakovam ieskatā, bija godu un cieņu aizskaroši, liecina publiski pieejamā informācija. (*Turpinājums 4. lpp.*)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Ķīrisis aģentūrai LETA apliecināja, ka Ušakovs samaksājis 1000 eiro, kas no viņa tika piedzīti, lai segtu Ķīrša advokāta izmaksas.

Eiropas Parlamentā ievēlētais, no Rīgas mēra amata atstādītājs domes deputāts Nils Ušakovs // Foto: Reuters/ScanPix

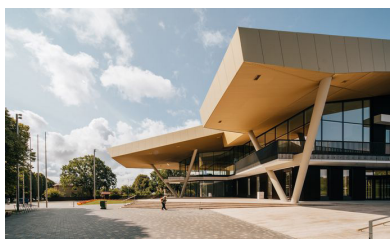
Tiesa secinājusi, ka izteikums "korupcijas seja", ievērojot teikuma saturu un gramatisko uzbūvi, ir rīdzinieku uzdotā jautājuma satura atreferējums, nevis izteikums, kas satur prasītāja vērtējumu. Uz Ušakovu esot attiecināms izteikums "Rīgas domes korupcijas seja", kas satur apgalvojumu nevis par prasītāja pieļautu koruptīvu rīcību, bet gan par korupciju Rīgas domē, kur tēlainis izteikums "korupcijas seja" ir attiecināts uz Ušakovu kā pašvaldības vadītāju.

Tur aizdomās par komunistiskā genocīda publisku noliegšanu

Valsts drošības dienests (VDD) ir sācis kriminālprocesu pret Latvijas Krievu savienības valdes locekli Aleksandru Fileju saistībā ar viņa ierakstu sociālo tīklu platformā Facebook, kurā viņš apsvēica lasītājus ar 17. jūniju, norādot, ka PSRS armija Latviju "atbrīvoja no diktatora režīma".

Koncertzāle Latvija Ventpils

25. un 26. jūlijā ar īpašiem atklāšanas koncertiem darbu sāksi jauna kultūras, mākslas un izglītības telpa – koncertzāle Latvija.

Vienā no pēdējo gadu vērienīgākajiem kultūras projektiem nacionālā mērogā vienoti darbosies gan akustiskā koncertzāle Latvija ar Lielo un Mazo zāli, gan Ventpils Mūzikas vidusskola, gan arī Bērnu mūzikas skola, Mūzikas bibliotēka un skaņu ierakstu studija.

Nicas novada svētkos atdzīvinās legendāro filmu "Kāzas Nīcā"

21. jūlijā ar Ģimeņu rītu Rudes estrādē sākas nedēļu ilgā Nicas novada svētki, kurā kulminācija 27. jūlijā būs koncertuzvedums "Latviešu kāzas Nīcā" ar vairāk nekā simt dalībniekiem, ziņo portāls Liepajniekiem.lv. "Patikama lieta būt kāzās. Un vēl uz laukiem, pie niceniešiem," 1931. gadā rakstīja laikraksts Latvijas

Kareivis. Šogad, lai parādītu novada krāšņumu, nicenieši no pūralādes izcēlušī Nicas etnografiskā ansambļa 1931. gadā uzņemto etnografisko filmu "Latviešu kāzas Nīcā".

Aina no filmas "Kāzas Nīcā" // Foto: Filmas.lv

Tolaik filma izraisīja plašu rezonansi un pēc 22 gadiem jau pavisam citā iekārtā darbinieku kopai tika izvirzīts uzdevums sagatavot etnografisku uzvedumu ar šādu pat nosaukumu. Nicas etnografiskais ansamblis to izcili parādīja Maskavā 1955. gadā, saņemot apbalvojumus, izpelnoties vislielāko atzinību ar savu vienkāršību, oriģinālo izpildījumu un tērpu krāsu bagātību.

Manitobas latviešu vēstures grāmatas prezentācija Toronto

21. jūnijā Toronto latviešu centrā notika grāmatas *Latvian Pioneers, Socialists and Refugees in Manitoba – An illustrated journey through the history of Latvians in Manitoba (1895-2019)*, prezentācija. Sarīkojumu apmeklēja apmēram četrdesmit vēstures cienītāji – gan tie, kuŗi grāmatu bija iepriekš pasūtījuši, gan tie, kuŗi nāca to iegādāties.

Autors Viesturs Zariņš pateicās klātesošiem un īsi pieskārs pēdējiem sešiem gadiem, kad tapa grāmata, pie dēkām un izaicinājumiem pētišanas, rakstīšanas, redakcijas un iespēšanas darbiem. Ja viņš būtu zinājis, kas viņam stāv priekšā, tad diez vai grāmata būtu tapusi. Autors izteica īpašu paldies trim cilvēkiem, kuŗu atbalsts bija būtisks un katram pasniedza grāmatu kā mazu dāvanu. Tie bija Inta Purva, Juris Ķeniņš un Arnolds Smiltnieks.

Latvijā sāk uzņemt kopražojuma spēlfilmu par Viktoru Coju

Gandrīz trīsdesmit gadus pēc krievu rokdziedātāja Viktora Coja bojāejas, kas notika ceļu satiksmes negadījumā netālu no Ķesterciema, sāka Krievijas, Latvijas un Lietuvas kopražojuma spēlfilmā "47" filmēšana. Krievu režisors Aleksejs Učiņs tolaik Tukumā centās izmeklēt avārijas apstākļus un 1991. gadā atspoguļoja tos dokumentālajā filmā "Pēdējais varonis". Tagad režisors vēlas uzņemt detektīvstāstu *road movie* stilā.

Iveta Apkalna Dzintaru pludmalē ieskandina Jūrmalas festivālu

Ieskandinot ikgadējo Jūrmalas festivālu, 22. jūlijā, saullēktā pulksten četros Dzintaru pludmalē notika nebijis koncerts – bezmaksas priekšnesumu jūras krastā sniedza ērģeliece Iveta Apkalna. Ir tikai nedaudz pāri pusčetriem pirmdienas rītā, bet vairāki simti cilvēku Jūrmalā dodas plūdmales virzienā, lai iekārtotos uz līdzpaņemtām segām un pat krēsliem klausīties brīvdabas ērģelēmūzikas koncertu. Ideja sniegt koncertu plūdmalē, ērģelnieci Ivetu Apkalnu mudinājusi vēlme mainīt priekšstatu, ka ērģelēmūziku iespējams klausīties tikai baznīcā, kā arī iespēja vairāk satuvināties ar saviem klausītājiem. "Pozitīva, uzlādēta bija pagājušā naktī "Prāta vētras" koncertā Liepājā, un tas bija kaut kas tāds, kas, godīgi sakot, mani sagatavoja šim koncertam," saka ērģeliece. "Mēs visi, kas dzīvojam mākslā, esam ļoti saistīti ar augstākajiem spēkiem. Tam nav jābūt obligāti kaut kam debesīs, tikpat labi tas var būt tepat smiltīs vai uz zemes, vai kokā, vai ūdenī. Un tās visas stihijas un tas spēks, kas mūs notur pie dzīvības, manuprāt, atbalsojas mūzikā."

Vairāk nekā stundu ilgajā koncertā Iveta Apkalna atskaņoja Johanna Sebastiana Bacha, Jāzepa Vītola un Filipa Glāsa skaņdarbus, kas vēltīti gaismai, saulei un jūrai. Lai arī saule spītīgi slēpās mākoņos, ar ērģeļu stabuļi skaņām piekrastes bežvēja kļūsumā sasauca putnu balsis. Ērģeliece spēlēja uz pārvietojamajām ērģelēm, kuŗas būvētas speciāli Dzintaru koncertzālei.

Bavārijas Radio simfoniskā orķestra koncerts Rīgā

Ar pieciem izciliem koncertiem izskanēja jaunā mūzikas festivāla "Rīga Jūrmala" pirmā nedēļa nogale, kuŗas centrā bija Bavārijas Radio simfoniskā orķestra uzstāšanās. Festivāla atklāšanas nedēļa ir izcils pieteikums šīs vasaras programmas turpinājumam. Festivāla pirmo nedēļas nogali vēroja arī daudzu ārvalstu mediju pārstāvji no Lielbritānijas, Vācijas, Lietuvas, Igaunijas u. c., tostarp *The Guardian*, *BBC Music*, *Postimees*.

Pirmā Līvijas Akurateres balva

20. jūlijā XIV Latvijas amatier- teātru salidojuma laikā Alūksnē tika pasniegta pirmā Līvijas Akurateres balva. Īpašo Latvijas Nacionālā kultūras centra (LNKC) apbalvojumu par izciliem sasniegumiem amatiermākslā un būtisku ieguldījumu Latvijas kultūrvides veidošanā saņēma Ogres Tautas teātris, sacīja LNKC sabiedrisko attiecību speciāliste Lana Kazlauskene. Pilssalas estrādē, Alūksnē, uz sarīkojumu pulcējās ap 120 kopu no kopumā vairāk nekā 400 Latvijas amatier- teātru kuplās saimes. LNKC direktore Signe Pujāte savā uzrunā pauda gandarījumu, ka turpmāk arī amatier- teātri tiks godināti tāpat, kā Dziesmu un

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

KANADA. 18. jūlijā Latvijas vēstnieks Kanadā Kārlis Eichenbaums piedalījās *Fortissimo* militārajā izrādē Kanadas parlamenta pakalnā Otavā. Vēstnieks ar dzīvesbiedri Ināru Eichenbaumu kā Kanadas Armijas komandiera ģenerālleitnanta Žana Marka Lantjēra (*Lieutenant-General Jean-Marc Lanthier CMM, MSC, MSM, CD*) un dzīvesbiedres Pemas goda viesi noskatījās militāro izrādi *Fortissimo*, kuŗā kā īpašie dalībnieki šogad piedalās Latvijas Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Stāba orķestris kapteinleitnanta Gunta Kumačeva vadībā.

ZVIEDRIJA. Latvijas vēstnieks Zviedrijā Marģers Krams pieņēma Rūdolfa Kronberga mākslas darbu "Maskas", ko vēstniecībai dāvināja Lidija Malvine Meija. Mākslas darbs vēstniecībā nonācis ar Māras Siliņas laipnu gādību. Rūdolfa Kronberga darbs "Maskas" ir bijis Meijas kundzes īpašumā kopš sešdesmito gadu beigām. 60. gados Kronbergs eksperimentēja ar nekonvencionāliem materiāliem un krāsām, un diezgan radikālais darbs ir tapis šai laika posmā. Mākslas darba motīvs un forma labi iederas vēstniecības pagājušā gadsimta sākuma pilsētas namiem raksturīgajā interjerā un būs labs papildinājums vēstniecības saviesīgajās telpās izstādītajai Zviedrijas latviešu mākslinieku darbu kolekcijai. Rūdolfs Kronbergs dzimis 1911. gadā Liepājā, miris 1977. gadā Stokholmā. Mākslinieks trīsdesmitajos gados studēja Liepājā un Parīzē. Viņa darbi atrodami Modernās mākslas muzejā Stokholmā, Rīgā, Liepājā un Ņujorkā. Zviedrijā, un Latvijā pazīstamais rakstnieks un tulkotājs Juris Kronbergs ir viņa dēls.

SPĀNIJA. 17. jūlijā vēstniece Argita Daudze piedalījās Eiropas Amerikas fonda 20 gadiem veltītā sarīkojumā, kas notika Madridē Amerikas mājā (*Casa America*). Pasākuma laikā Iberoamerikas apvienības ģenerālsekretāre Rebecka Grīnspena (*Rebeca Grynspan*), bijušais Spānijas ministru prezidents Felipe Gonzales, ārlietu ministrs Žoseps Borrelis (*Josep Borrell*) un citi prominenti dalībnieki vērtēja Eiropas Savienības un Latīņamerikas attiecību stāvokli un mudināja intensificēt sadarbību ar Latīņamerikas valstīm.

deju svētku laikā tiek izcelti labākie kori, deju kopas, vokālie un koklētāju ansambļi. Balvas pasniegšanas ceremonijā ar mūzikālu priekšnesumu uzstājās teātra zinātnieces Līvijas Akurateres meita – Ieva Akuraterē.

Bachs un vācu romantika Valmieras Sv. Sīmaņa baznīcā

Valmieras pilsētas svētku svētdienā, 28. jūlijā, Valmieras Sv. Sīmaņa baznīcā skanēs ērģelnieces Iļonas Birģeles, tenora Jura Vizbuļa un čellistes Initas Malnačas koncertprogramma "Bachs un romantika". Mākslinieki atklās garīgās mūzikas cilvēcīgumu. Skanēs Johana Sebastiana Bacha un 19. gadsimta otrās puses vācu romantiskās mūzikas komponistu Fēliksa Mendelsoņa-Bartoldi, Maksa Bruha, Maksa Rēģera un Johanna Brāmsa skaņdarbi ērģelēm, balsij, čellam. Romantiskais virziens ir vērst uz iekšēju bagātināšanos, garīgo spēku un skaistumu. Romantikas un baroka laika mākslas kopīgās iezīmes ir atklātība, radošs gars, tiekšanās pēc dvēseles gaišuma.

Latviešu dzeja bērniem skan Spānijā

Spānijas bērniem – gan latviešiem, gan spāņiem un citiem – bija iespēja tikt ar latviešu dzejnieci Inese Zanderi un iepazīt latviešu dzeju bērniem gan latviešu, gan spāņu valodā. Madridē notika sarīkojums, kuŗā tika prezentētas divas latviešu dzejas grāmatas bērniem, kas iztulkotas spāņu valodā. Sarīkojumā piedalījās arī bērni no Madrides latviešu skoliņas "Sprīdītis", taču klāt bija arī citi mazie lasītāji, kopumā ap 30 bērnu.

Latviešu autoru grāmatu prezentāciju atklāja Latvijas vēstniecības Spānijā pārstāve Elīna Saldovere, kuŗa savā runā pateicās grāmatu gadatirgus direktoram Manuelam Hilam par atbalstu šī sarīkojuma organizēšanā. Vēstniecības pārstāve arī stāstīja par Latvijas Simtgadi, izceļot, ka Latvijas literatūra radās vēl pirms Latvijas valsts dibināšanas un tai ir vairāk nekā 200 gadu.

Pleskavā – izstāde "No Hanzas uz Hanzu: jauniešu skatījumā"

Starptautisko 39. Hanzas dienu ietvaros Pleskavā tika atklāta bērnu zīmējumu izstāde "No Hanzas uz Hanzu: jauniešu skatījumā".

Pleskavas apgabala zinātniskā bibliotēkā sadarbībā ar Pleskavas apgabala un pilsētas administrāciju, kā arī Latvijas konsulātu Pleskavā un Igaunijas Ģenerālkonsulāta kanceleju Pleskavā un Pleskavas tirdzniecības-rūpniecības palātu nolēma izveidot bērnu zīmējumu izstādi ar mērķi veicināt jauno paaudzi izzināt Hanzas savienības vēsturi. Kopumā tika iesūtīti 94 zīmējumi ar aprakstiem no Latvijas, Igaunijas, Baltkrievijas un Krievijas, no kuŗiem 28 bija Latvijas jauniešu darbi – no Valmieras, Ventpils, Kokneses, Balviem un Rīgas.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

Rietumu pasaulē, kurai pieder arī Latvija, pašlaik dažādos līmeņos notiek ar pārspilējumiem un aizspriedumiem pārbagāts strīds par to, kas svarīgāks un būtiskāks – savas unikālas etniskās identitātes apziņa vai “atvērtās pasaules”, var teikt – “citādības” izpratne. Šis strīds atbalsojas ne tikai Eiropas Parlamentā, bet arī – reizumis – izpaužas vardarbībā.

Taču, manuprāt, pastāv visiem pieņemams kopsaucējs, kurū visā savā jaunradē simbolizē Uldis Bērziņš.

Latviskums, var teikt, ir visā viņa patībā, viņa dzīslās. Savai dzimtajai, senajai, daudztūkstošgadīgajai valodai viņš ir – nebaidos teikt – burvis. Ar saviem, nebaidos teikt, ģeniālākajiem latviskojumiem viņš savu tautu iepazīstina ar citu tautu un citu laiku ticējumiem, prātniecību, īpatnībām, palīdz izprast mūsdienu pasauli, kurā savijas un cīnījās saduras tik daudzi un dažādi, kā tagad mēdz teikt, naratīvi.

Man priekšā ir astoņas dažāda apjoma grāmatas, kurās Uldis Bērziņš savai tautai dāvina izpratni par pasauli.

1. “Pulcētājs” (*Kohelet*) ir sacerējums, kas ietilpst jūdu svētajos rakstos jeb Vecajā Derībā, kā arī kristiešu Bībeles kanonā kā “Zālamana Sprediķotājs”. Tajā iekļautas filozofiskas atziņas ar manāmu fatalisma piegaršu, kas atbalsojas pasaules literatūrā. No senebreju valodas (kas visumā saprotama mūsdienu izraēlietīm) latviskojis Uldis Bērziņš.

2. “Ījabs” (*Hiob*). No tā paša jūdu un kristiešu kanona. Ļoti grūti tulkojams, grūti pa istam izprotams mūsdienu pētniekam. Dziļi ūdeņi...

3. “Sļavinājumi”. Tie taču ir tie paši “Dāvida psalmi” – kopskaitā 150, kas ietilpst Bībeles kristiešu kanonā, ko daudzi lasītāji pazīst no Dziesmu grāmatas, no citātiem mācītāju sprediķos. Plaši atbalsojas pasaules literatūrā.

4. Korāns. Ulža Bērziņa ilgga-dējo pūļu spožs rezultāts. Lasot un dzirdot visos plašsaziņas līdzekļos – *online, offline* – par islamu un islamismu, terroru un terorismu, spridzinātājiem-pašnāvniekiem, mūsdienu cilvēks rietumzemēs apmulst. Lasot Korānu Ulža Bērziņa latviskojumā, lasītājs labāk izprot laikmetu un tuksnesīgo vidi, kurā dzimusi šī grāmata, kas svēta vairāk nekā pusotra miljarda cilvēku – no Bosnijas līdz Indonēzijai, no Marokas līdz Malaizijai. Klasiskā arābu valoda, no kurās Uldis Bērziņš Korānu latviskojis, ir ārkārtīgi bagāta un krāšņa.

5. “Teika par Igora kaņģaitu” (*Slovo o polku Igoreve*). Knuta Skujenieka un Ulža Bērziņa atdzejojums. Tas ir austrumslāvu, konkrēti – senas Ruses varoņeps, kas liecina par šo, vēsturiski nesen pareizticībā kristīto cilšu cīņām ar polovciem, pečenegiem un citām Lielas Stepes kareivīgām turciskas cilmes ciltīm. Mūsdienu krievu, ukraiņu, daļēji baltkrievu mantojums, “saknes”.

6. “Mana vectēva Korkuda grāmata”. No vecoguzu (turciskas cilmes) valodas tulkojis Uldis Bērziņš. Lasot šo varoņepu (*Dede Korkud*), varam gūt priekšstatu par to, kur sakņojas konflikts starp Azerbaidžānu un Armēniju, no kurienes nāk panturkisma ideoloģija un kādas tradīcijas dārgas daudzajām turciskas cilmes tautām.

7. “Eddas dziesmas” – lielisks, apdarē greznis izdevums. No senislandiešu (!) valodas tulkojis Uldis Bērziņš. Šī grāmata lieti der zinātkāram lasītājam, jo tās ir saknes, no kurām radušies vikings, kas siroja un kuģoja no senas Kursas (jā gan) līdz Ziemeļamerikas krastiem (krietni pirms pilgrīmiem, kas ieradās ar kuģi “*Mayflower*”). Vikings bija kaņģadraudzes vadītājs Rūriks, kurš “dibinājis Krieviju”...

8. “Dziesma par manu Sidu” – to Uldis Bērziņš tulkojis no spāņu (senkastīliešu) valodas. Arī atbalsojas pasaulē, jo liecina par “rekonkistas” pirmsākumiem, kad kristiešu karotāji “sargāja Eiropu” no musulmaņiem, no Almoraividu dinastijas, kas valdīja pār Pireneju pussalu un kurās laikā Kordovā un citur plauka arābu kultūra.

Un ja Uldis Bērziņš uz laiku nebūtu “izsists no ierindas”, viņš droši vien būtu devis latviešu lasītājam savu devīto grāmatu – “Rūmi” – par prātnieku un dzejotāju Džalaledīnu Rūmī (1207 – 1273), kurš rakstīja persiešu valodā un tiek cildināts kā islama mērena paveida – sufisma – mācības pamatlicējs. “Jaunā Gaitā” un citos plašsaziņas līdzekļos jau parādījās fragmenti no šī iecerētā Ulža Bērziņa diždarba.

Patiešām, latviskums un pasaules izpratne ir savienojami. Vai tas nav lieliski?

KĀRLIS STREIPS

Es to vakaru atceros. Man bija astoņi gadi, un vecāki man ļāva palikt nomodā ilgāk nekā parasti. Jo tas bija vakars, kad cilvēks vārdā Nils Ārmstrongs izkāpa no mazas kapsulas, kurā bija nolaidusies uz mūsu pasaules dabiskā pavadoņa, uz mēness. “Tas ir viens mazs solītis cilvēkam, bet liels lēciens uz priekšu cilvēcei,” tā N. Ārmstrongs paziņoja cilvēkiem uz Zemes, kuri kontrolēja *Apollo 11* misiju, kā arī tiem daudzajiem cilvēkiem, kuri to skatījās televīzijā. Pagājušajā sestdienā, 20. jūlijā, bija šis notikuma 50. gadadiena.

Tā bija 1969. gada vasara. Pusgadsimtu vēlāk var būt grūti atcerēties, cik milzīgs brīnums bija Amerikas spēja nosūtīt cilvēkus uz Mēnesi un tad viņus atkal atvest mājās. Tā devētās Kosmosa sacīkstes starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Padomju Savienību bija sākušās tikko desmit gadus pirms tam ar pirmā mākslīgā satelīta, tā devētā *Sputņika* palaišanu no bāzes padomju Kazachstānā 1957. gada 4. oktobrī. Zināmā mērā ir mīts, ka šis fakts nošokēja visu Ameriku. Patiesībā Amerikas izlūkdienests jau zināja, ka PSRS gatavojas palaist satelītu. Pēc daudziem gadiem atleptos materiālos no ASV prezidenta Dvaita Eizenhauera administrācijas atrodams prezidenta atziņums: “Kas attiecas uz satelītu kā tādu, tas manas bažas nepaaugstina ne par kriptiņu.” Amerikas centieni palaist orbītā mākslīgu satelītu sākās jau 1955. gadā, tikai Padomju Savienība pasteidzās priekšā. Tāpat tas bija ar pirmo cilvēku Kosmosā, padomju kosmonautu Juriju Gagarinu. Viņa bezprecedenta lidojums kosmosā

notika tikai trīs nedēļas, pirms amerikāņu astronauta Alans Šepards sekoja viņa pēdās. Tomēr – palidināties salīdzinoši tuvā Zemes orbītā bija pavisam cita lieta, nekā doties ceļā uz Mēnesi. To par plānu pirmais pieteica Eizenhauera pēctecis amatā Džons Kenedijs. 1961. gada maijā viņš, uzrunājot Kongresu, paziņoja, ka Amerikai būtu jāapņemas līdz šis dekadē beigām izsēdināt cilvēku uz Mēness un tad viņu atvest atpakaļ uz Zemes. Nākamā gada septembrī Raisa universitātē Teksasā prezidents piebilda: “Mēs izvēlamies doties uz Mēnesi šajā dekadē nevis tāpēc, ka tas ir vienkārši, bet gan tāpēc, ka tas ir sarežģīti.”

Ne visi amerikāņi šo domu uzņēma pozitīvi. Pirmajā sabiedriskajā aptaujā pēc minētās uzrunas 58 procenti izteicās noraidoši. Vai tad Amerikā nebija pietiekami daudz citu vajadzību, nevis iztērēt burtiski miljardiem dolaru lidojumam uz Mēnesi? Taču Kosmosa sacīkstes ar Padomju Savienību Vašingtona uztvēra ļoti nopietni. Mēnesi pēc prezidenta Kenedija uzrunas Teksasā sākās tā devētā Kubas raķešu krīze, kurās ietvaros Maskava centās Kubā izvietot kodolieročus un Vašingtona ieviesa blokādi, lai to novērstu. Daudzviet pasaulē Padomju Savienība centās izplest komūnismu, Amerika tam pretojās. Ja reiz bija iespējama dominance Kosmosā, Vašingtona bija pilnībā gatava to nodrošināt! *Apollo* programmas laikā Kosmosa aģentūras NASA budžets atbilda 4,4 procentiem valsts iekšzemes kopprodukta. Tomēr sabiedrības viedokli tas nemainīja. Trīs dienas pirms *Apollo 11* kapsula nolaidās uz Mēness,

laikraksts *The Los Angeles Sentinel* ievadrakstā uzdeva retorisku jautājumu: “Vai mūsu valstsvīri ļaus vairākiem tūkstošiem izsalkušu cilvēku nomirt badā tāpēc, ka pietrūkst pāris tūkstoši dolaru, lai piesārņotu Mēnesi un tā sterilitāti “prograsa” vārdā, izdodot miljardus dolaru laikā, kad cilvēki ir izsalkuši, slikti apģērbti un slikti izglītoti?” Pat tajā dienā, kad *Apollo 11* raķete tika palaista no bāzes Floridā, tur ieradās grupa tumšādaino aktivistu, lai turpinātu argumentu, ka process ir pārāk izšķērdīgs. Tiesa, NASA administrators sarunājās ar protestētājiem, un tā rezultātā protesta vadītāji atzina, ka viņi aizlūgs Dievu par astronautu drošību.

Par to, vai astronautiem izdosies nolaisties uz Mēness un – kas bija būtiskāk – no tā atkal pacelties un atgriezties uz Zemes, pārliecības nebija. Prezidentam Ričardam Niksonam bija sagatavota uzruna gadījumam, ja ceļojums beigtos ar traģēdiju. Viņam un ne tikai viņam katrā ziņā bija liels atvieglojums, kad astronauti droši atgriezās mājās. Lasītāji varbūt neatceras, ka kolīdz Ārmstrongs, Oldrins un Maikls Kolins, kurš palika raķetē, kamēr kolēģas bija uz Mēness, momentā tika ielikti stingrā karantinā, jo bija bailes, ka viņi no Kosmosa būs pārveduši kādus patogēnus vai slimības. Tikai krietni vēlāk veidojās sapratne, ka Mēness ir absolūti sterila vide, no kurienes neko nebija iespējams pārņemt.

Ir mīts, ka no *Apollo 11* ceļojuma un nākamajiem ceļojumiem uz Mēnesi nekāda praktiska labuma nav bijis. Jau Nils Ārmstrongs un Bāzs Oldrins no pavadoņa

pārveda akmeņus, kas ļāva daudz labāk saprast attiecības starp Zemi un Mēnesi, kā arī Mēness pirmsākumus. Astronomija laikā kopš *Apollo* programmas ir attīstījusies lēcienuveidīgi. Mūsdienās mēs daudz labāk izprotam Visu un tā vēsturi, un tas daļēji ir pateicoties tam, ka zinātnieki ir varējuši izpētīt materiālus no Mēness. Kopš pirmsākumiem tā devētie “Mēness akmeņi” glabāti sterilā vidē, zinātnieki tos pēta, ņemot ar īpašām knaiblēm, nevis tiem pieskaroties.

Atsevišķs jautājums *Apollo* programmas un plašākā Kosmosa izpētes kontekstā ir sieviešu iesaiste. Ir slavena fotogrāfija no raķešu bāzes Floridā, kurā uzņemta brīdi, kad, elpu aizturējuši, zinātnieki gaidīja brīdi, kad Nils Ārmstrongs izkāps no savas kapsulas. Attēlā redzami vairāki desmiti cilvēku, tostarp tikai viena sieviete. Tā bija inženiere Džoanna Morgana, kurās specialitāte bija elektronisku traucējumu novēršana Kosmosa lidojumu laikā. Starp citu, celtnē, kur viņa strādāja, nebija tualetes sievietēm. Dž. Morganai nācās lūgt drošības sargu pārliecināties, ka tualetes telpā nebija neviena vīrieša, lai viņa to varētu izmantot. Taču fonā Kosmosa programmā strādāja daudz lielāks skaits sieviešu. Tā devētās “skaitļotājas” (*computers*) veica visu matemātisko darbu, kāds bija vajadzīgs, lai nodrošinātu Kosmosa ceļojumu drošību. Daudzos gadījumos tās bija tumšādainas sievietes, kurām darbā bija jāpiecieš krietna deva rasisma, taču viņu sniegums procesā bija būtisks, un viņas ir pelnījušas godu un cieņu. Plašākā nozīmē

pirmā sieviete kosmosā arī bija no Padomju Savienības. Tā bija Valentīna Tereškova, un viņas lidojums notika jau 1963. gada jūnijā. Pirmā amerikāniete kosmosā bija Sallija Raida, un tas bija tikai 1984. gadā.

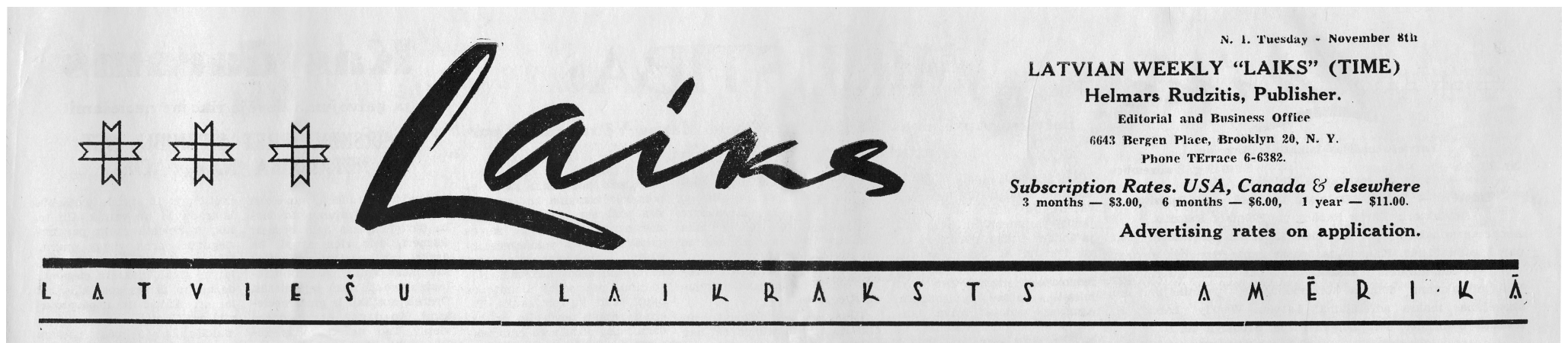
Mulsinošs šķiet fakts, ka visu laiku kopš *Apollo 11* misijas ir pastāvējis apgalvojums, ka patiesībā cilvēks uz Mēness nekad nav bijis. Šis savvērestības teorijas piekritēji nevar noliegt, ka 1969. gada 16. jūlijā no Floridas pacēlās raķete, jo to skaidri redzēja aculiecinieki. Taču apgalvojums ir tāds, ka *Apollo 11* kapsula visu laiku bija orbītā ap Zemi, un skati no Mēness patiesībā esot uzfilmēti kādā kino poligonā. Protams, tas nepaskaidro, no kurienes tādā gadījumā nākuši akmeņi un citi materiāli, kurū saturs ir krietni citādāks nekā akmeņiem uz Zemes. Tāpēc Dievs ar šādiem muļķīgiem apgalvojumiem!

Pašreizējais ASV prezidents ir pieteicis mērķi atgriezties uz Mēness un pēc tam arī ceļot uz Marsu. Mūsdienās arī ir amerikāņu miljardieri, kuriem viens no hobijiem ir raķešu attīstība nosacīti privātā kārtā. Droši vien nav pārāk tālu tas brīdis, kad cilvēki varēs ceļot kosmosā kā tūristi. Man jau gribētos kādu brīdi palidināties bezsvara stāvoklī, vienkārši, lai uzzinātu, kā tad cilvēks jūtas. Taču – jūtos pavisam labi uz Zemes! Varbūt tajā vakarā pirms tiem 50 gadiem gribēju kļūt par astronautu. Tas nu jau aizmirsies, taču vienalga prieks, ka arī man bija iespēja redzēt, kā cilvēks izkāpj uz Mēness. Tas bija vareni un neaizmirstami!

(Lasiet arī 6. lpp.)

BRĪNUMS DEBESĪS

MŪSU LAIKAM ŠOGAD – 70!

(No *Laiks* Nr. 58, 23.07. 1969.)

PIRMIE CILVĒKI IZKĀPJ UZ MĒNESS

Fantastisks solis, kuŗa nozīmi cilvēces vēsturē grūti aptvert

Svētdien, 1969. gada 20. jūlijā pulksten 10.58 vakarā (pēc ASV Austrumu krasta laika) Amerikas Savienoto Valstu astronauti Nils Ārmstrongs un Edvins Oldrins pāršķīra jaunu lappusi apmēram 2 biljonus gaŗajā Zemes un simtiem tūkstošu gadu ilgajā cilvēces vēsturē, izkāpdami no kosmiskā kuŗa *Apollo 11* kapsulas uz Mēness virsmas. Kad viņi uzkāpa uz šī debess ķermeņa virsmas, Nils Ārmstrongs teica: "Tas ir mazs solis cilvēkam, bet milzu lēciens cilvēcei."

Apollo 11 komanda ar astronautiem Nilu Ārmstrongu, Edvinu Oldrinu un Maiklu Kolinsu ceļojumu uz Mēnesi uzsāka no Kenedija zemesraga Floridā 18. jūlijā. 19. jūlijā kapsula ar Ārmstrongu un Oldrinu atvienojās no kuŗa, bet Maikls Kolinss palika vēl riņķojumā. 20. jūlijā astronauti nolaidās uz Mēness virsmas Klusuma jūras rajonā. Astronautu izkāpšanu uz Mēness televīzijas ekrānos vēroja miljoniem cilvēku visā pasaulē. Svētdiena un pirmdiena bija sašņingu mirkļu pilna, gaidot *Apollo 11* misijas rezultātus. Cilvēku skatieni bija "pielipuši" televizoru ekrāniem, daudzi bija dusmīgi un neapmierināti, kad izkāpšana uz Mēness pēkšņi tika pārcelta četras stundas agrāk, jo viņi bija nokavējuši vēsturisko mirkli, kad statīva četrkājis nosēdās. Televīzija vēlāk visu atkārtoja, fotoattēli gan bija diezgan miglaini. Nils Ārmstrongs tūdaļ pa radio ziņoja uz Hjūstonu: "Šeit Klusuma jūras bāze, "Ērglis" nosēdies." ("Ērglis" (*The Eagle*) ir astronautu pieņemts vārds Mēness kapsulas apzīmēšanai radio sarunās.)

Vairāk nekā sešas stundas abi astronauti palika kapsulā uz Mēness, vērojot apkārtni un rūpīgi pārbaudot aparatūru, kā arī sakārtojot savus īpašus kosmosa tērpus izkāpšanai uz Mēness. Pulksten 10.56 un 20 sekundēs Nils Ārmstrongs atvēra "Ērgļa" lūku, lai dotos laukā no kapsulas un, lēni sperot soļus, nokāpa statīvam piestiprināto kāpņu deņņus pakāpienus. Viņa kāja uzmanīgi pieskārs Mēness virsmai. Pamats rādījās graudains, bet stingrs. Tuvāk apskatot kapsulas nolaišanās vietu, izrādījās, ka statīva pamatnes iegrimušas apmēram nepilnu pēdu. Tas liecināja, ka nav apstiprinājušās zinātnieku agrāk izteiktās bažas,

Apollo 11 ASV astronautu komanda. No kreisās: Nils Ārmstrongs, Maikls Kolinss, Edvins Oldrins

ka Mēness virsmu varētu klāt bieza putekļu kārtā. Pulksten 11.16 Ārmstrongam pievienojās Edvins Oldrins, lai pildītu viņiem uzticēto uzdevumu – vākt Mēness iežu paraugus. Abi drīz pārliecinājās, ka pastaiga smagajos un neērtajos astronautu tērpēs ne-

sagādā lielas grūtības, jo pievilšanas spēks te ir sešas reizes mazāks nekā uz Zemes. Cilvēka pirmo soļu pēdas uz Mēness virsmas iezīmējās tikko manāmi, jo pamats diezgan ciets un stāigātāja svārs – niecīgs. Cilvēka acij te pavērsās pavisam cita pa-

saule. Tā ka nav atmosfēras, nav arī skaņas. Valda absolūts klusums. Sarunāties ar Zemes komandpunktu var tikai ar radioviļņu palīdzību. Nav ne mazākās vēja pūsmiņas, neparasti spoŗa saule met asas un gaŗas ēnas. Kuŗa nolaišanās brīdī saule bija tikai apmēram 10 gradus virs apvāŗņa. Astronautu pāredzamā apkārtnē izskatījās kā mirāŗa. Simtiem lielāku un mazāku krāteru, pie apvāŗņa nelielu kalnu siluets. Temperatūra uz Mēness bija 0 gradu pēc Fārenheita saulē,

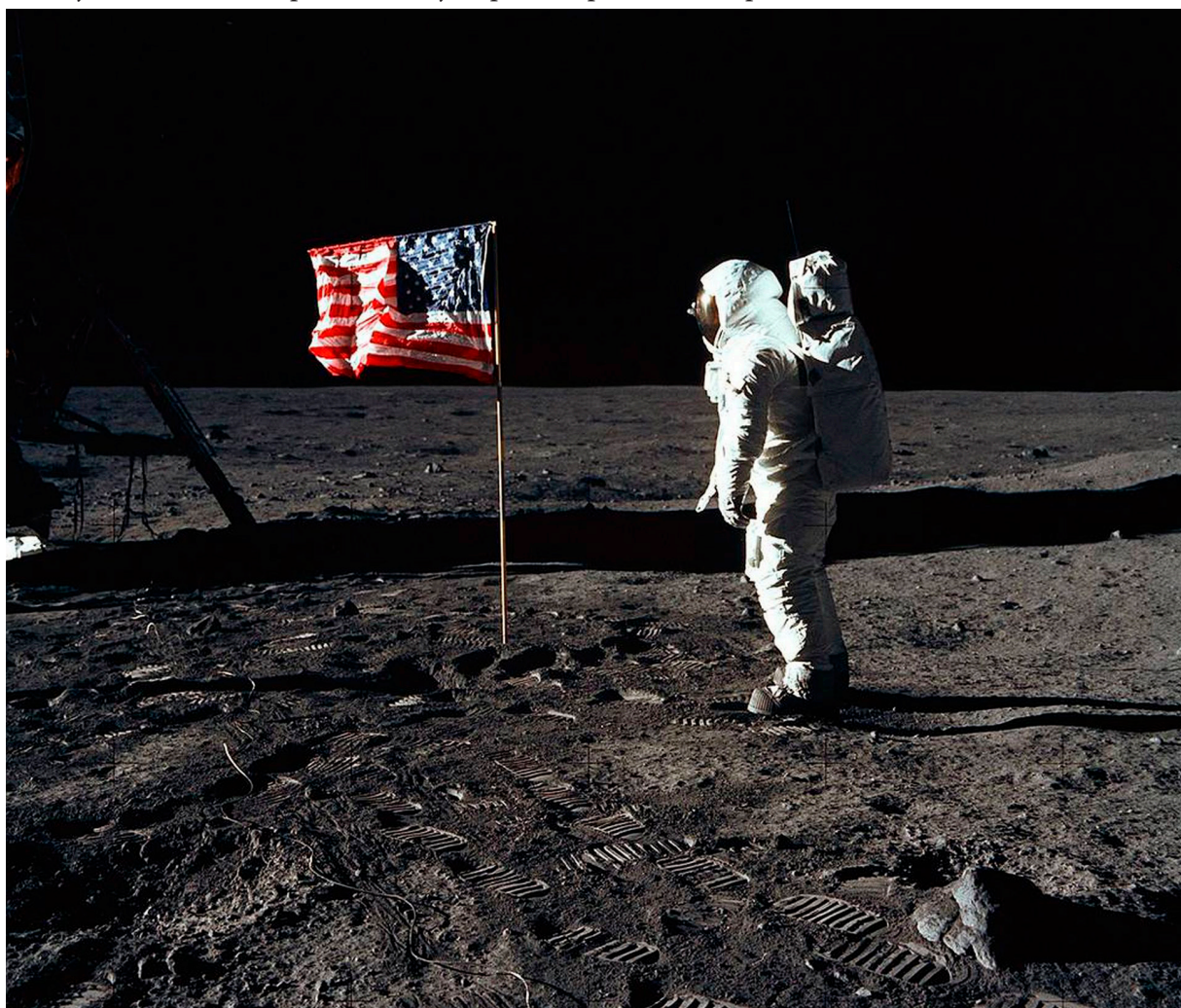
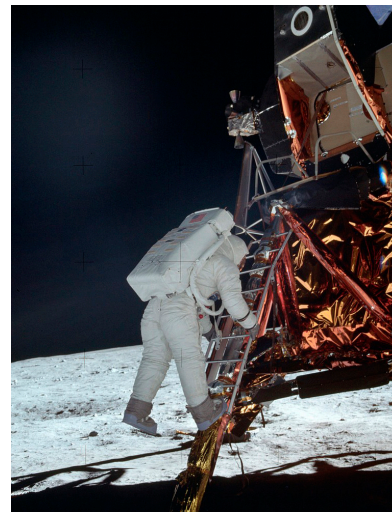
bet ēnā – zem nulles. Temperatūras svārstības uz Mēness ir no 280 gradu F dienā līdz – 280 gradu F naktī. Dienas gaŗums uz Mēness līdzinās 14 Zemes dienām. Tāpēc astronautu uzturēšanās laikā, kas iekrīt agrā rītā, temperatūra siltuma pusē nepārsniedz 90 gradu.

Apollo 11 desmit reizes apriņķoja Zemes pavadoni. Astronauti Ārmstrongs un Oldrins uz Mēness pavadīja 22 stundas un 12 minūtes.

Četrkājaino statīvu ar kāpnēm un dažiem instrumentiem astronauti atstāja uz Mēness. Tāpat tur palika ASV karogs, metāla plāksne ar trīs astronautu un prezidenta Niksona parakstiem un kāŗa ar 73 valstu galvu vai to vietnieku vēstījumiem, to vidū arī Latvijas, ko parakstījis sūtniecības Vašingtonā padomnieks A. Dinbergs (...).

Dievkalpojumi notika Baltajā namā, dievnamos Amerikā un citur cilvēki piedalījās aizlūgumos. Aizkustinoŗs bija dievkalpojums Nasaubejā, Teksasā, kur Vestera presbiterāņu baznīcā bija ieradies Edvina Oldrina ģimene. Pirms došanās ceļā, astronauti bija šai dievnamā stiprinājies ar svēto sakramentu, un svētdien aizlūgumā mācītājs atkal simboliski pacēla maizes trauku un vīna biķeri, tos svētidams, pieminēja astronautu Edvinu Oldrinu simtiem tūkstošu jūdžu tālumā. Dievlūdŗēju acis parādījās asaras. Dievs bija uzklausījis lūŗšanas, un pasaule aizturētu elpu atviegloti uzelpoja, kad "Ērglis" uzsāka atpakaļceļu uz Zemi.

Redakcijas piezīme. ASV kosmonauti pēc Mēness misijas. Nils Ārmstrongs bija *Apollo 11* misijas komandieris un 1969. gada 20. maijā kopā ar kollēģām īstenoja pirmo sekmīgo nosēŗanos uz Mēness virsmas. Ārmstrongs bija lidotājs ASV Gaisa spēkos un vēlāk pildīja testu pilota pienākumus. NASA Ārmstrongs pievienojās 1962. gadā un jau 1966. gadā vadīja *Gemini 8* misiju, kuŗas ietvaros tika veikta pirmā divu lidaparātu saslēŗšanās Zemes orbītā. No NASA Ārmstrongs aizgāja 1971. gadā un kļuva par aeronautikas pasniedzēju Sinsinati universitatē. Kolinss un Oldrins darbojas dažādās jomās. Ārmstrongs miris 2012. gada 25. augustā 82 gadu vecumā.

Edvins Oldrins uz Mēness virsmas 1969. gadā // Foto: NASA

Atmiņas sargātāja

Elīna Kalniņa, vēstures ekspozīcijas “Sirdsapziņas ugunskurs” vadītāja sarunā ar Salliju Benfeldi par dzīvi, radošo garu un vēsturisko atmiņu

Jau piecpadsmit gadus Elīna Kalniņa ir cēsniene. Viņa ir izveidojusi un vada pastāvīgo ekspozīciju “Sirdsapziņas ugunskurs”, kas atrodas padomju okupācijas laika izlaicīgās aizturēšanas izolatora telpās Cēsīs, Pils ielā. Ekspozīcija tapusi sadarbībā ar vēstures konsultantiem, okupācijas vēstures pētniekiem, vēsturniekiem Inesi Dreimani un Zigmāru Turčinski un tā vēsta par kādreizējā Cēsu aprīņa iedzīvotāju pretošanos okupāciju varām no 1940. līdz 1957. gadam. Ekspozīcijas izveide aizsākās kā Latvijas Polītiski represēto Cēsu biedrības iniciatīva un kļuva par represēto dāvanu Latvijai valsts Simtgadē.

Esat saņēmusi uzaicinājumu un šogad augustā dosieties uz ASV. Kas un kāpēc jūs uzaicināja?

2018. gada rudenī, atzinīgi novērtējot manu profesionālo darbību kultūrvēsturiskā mantojuma interpretācijas un komunikācijas jomā, Amerikas vēstniecība Rīgā mani nominēja ASV valdības administrētai starptautiskai programmai kultūras mantojuma jomas profesionāļiem: “21. gadsimta pārmaiņu radītāji: kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un identitātes”. Šogad pirms Jāņiem saņemu priecīgu ziņu, ka esmu apstiprināta dalībai programmā un būšu vienīgā pārstāve no Latvijas 16 mantojuma jomas profesionāļu grupā, kura no 3. līdz 26. augustam dosies uz Ameriku, lai apmeklētu dažādas visnotaļ nozīmīgas un starptautisku atzinību ieguvušas mantojuma saglabāšanas vietas un tiktos ar jomas profesionāļiem. Programma ir patiesi iespaidīga. Vispirms apmeklēsim Vašingtonu, tad dosimies uz Viljamsburgu un Šarlotensburgu Virdžīnijā, tālāk uz Kanzasitiju un Sentluisu Misūri un visbeidzot apmeklēsim Santafē Ņūmeksikā. Esmu ārkārtīgi priecīga par šo iespēju, kas, nešaubos, būs man ļoti noderīga manā turpmākajā darbā Latvijā.

Kā nokļūvāt Cēsīs, no kurās pusēs nākat?

Atsaukos darba sludinājumam, pašvaldība toreiz meklēja jaundibinātas Cēsu pašvaldības aģentūras, kas toreiz saucās Vidzemes kultūras un tūrisma centrs, Attīstības un komunikācijas departamenta vadītāju. Pieteicos, tiku pieņemta darbā. Līgumu parakstīju 2004. gada 12. februārī – tā bija mana trīsdesmitā dzimšanas diena. Pārvācos no Rīgas uz Cēsīm, bet es neesmu rīdziniece, un man jau kādu laiku bija tāda sajūta, ka gribu prom no galvaspilsētas, dzīve mazpilsētā man šķita daudz vilinošāka. Esmu dzimusi Saulkrastu slimnīcā. Saulkrastos dzīvoja mana tēva vecāki, manu mamma Rīgā neņēma preti, jo manas dzimšanas dienas rītā visas dzemdību nodaļas galvaspilsētas slimnīcās esot bijušas pārpildītas, tāpēc ar “ātrajiem” aizveda uz Saulkrastiem. Manai mammai kā jaunai ārstei kopā ar manu tēvu, arī ārstu, pēc toreizējā Medicīnas institūta absolūšanas bija jānodod tur, kur viņu nosūtīja strādāt – padomju laikos bija tāda kārtība, ka pirmos divus gadus bija jāstrādā tur, kur aizsūtīja. Vecāki abi bija rīdzin-

nieki, tēva vecāki gan vēlāk iegādājās īpašumu Saulkrastos un pārcēlās uz turieni. Kad mani vecāki pabeidza institūtu, viņus aizsūtīja uz Viļakas slimnīcu. Mans pirmais dzīves gads pagāja Viļakā. Pēc diviem gadiem vecāki meklēja darbu tuvāk Rīgai. Tēvs atrada darbu P. Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Kardioloģijas institūtā kā jaunākais zinātniskais līdzstrādnieks, bet mamma iekārtojās darbā Skrīveru ambulancē kā ārste. Ģimene pārcēlās uz dzīvi Skrīveros. Mamma Skrīveros nostrādāja visu savu mūžu un arī vēl šobaltdien tur strādā. Tēvs ar vilcienu katru dienu brauca uz darbu Rīgā. Skrīveros mūsu ģimene sakuploja, piedzima arī mana māsa un brālis, tur es gāju skolā, pabeidzu vidusskolu. Kad sāku studēt, kā visi lauku bērni, nonācu Rīgā, kur dzīvoja mana krustmāte. Sākās mani divpadsmit dzīves gadi Rīgā. Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātē pabeidzu socioloģijas studijas. Dzīvoju un strādāju galvaspilsētā, bet manī brieda sajūta, ka gribu dzīvot kādā Latvijas mazpilsētā. Cēsīs es toreiz pazinu rotkali Daumantu Kalniņu un viņa ģimeni. Sākumā kādus trīs mēnešus braukāju no Rīgas uz Cēsīm, jo arī toreiz Cēsīs nebija nomale un nebija viegli atrast, kur dzīvot. Beidzot atradu vienistabas dzīvokli un atceros, ka martā pirmo reizi varēju palikt Cēsīs arī pa nakti.

Kļūvāt par cēsnieci...

Strādāju aģentūrā, jau sākumā intuitīvi jutu, ka man gribētos strādāt mūzejā, bet darbavietu tur nebija ne toreiz, ne arī vēlāk. Gribējās pārmaiņas, bet tām tā īsti neviens nebija gatavs. Kad pārcēlos uz Cēsīm, uzskatīju, ka man ļoti paveicies, ka varu strādāt kultūrvēsturiski tik interesantā vietā. Tiem, kuri Cēsīs vēro no malas, šķiet, ka tā ir tik interesanta un latviska pilsētiņa ar garu un skaidu vēsturi, tā ir radoša un mākslinieciska un tik ļoti gribas šeit dzīvot, laimīgi ir tie, kuri te jau mīt. Tas ir mīts, kas nāk Cēsīm līdz no senākiem laikiem, par to, vai tā ir, var pārliecināties tikai tad, ja dzīvo šeit ilgāku laiku.

Vai tiešām tas ir tikai mīts?

Tagad Cēsīs mainās, it īpaši pēdējos gados. Ceru, ka mīts pārtaps realitātē, jo patiesībā jau astoņdesmito gadu otrā puse, deviņdesmito gadu sākums bija laiks, kad Cēsīs vairs nebija radošu cilvēku kopienas, pilsētas radošais gars bija apsīcis, bija atlicis tikai mīts par to, ka mākslinieki un radoši cilvēki apzināti izvēlas šo pilsētu par savu dzīvesvietu, te atrod arī savus domubiedrus un veido mākslinieku kopienu. Tāda Cēsīs savulaik tiešām bija, un Juris Žagars ļoti veiksmīgi izmantoja šo leģendu, izveidojot savu Mākslas festivālu. Jā, tagad jaunie, radošie pamazām pārceļas uz Cēsīm, un viņi, visticamāk, ir un būs tie, kuri šo kopienu atkal no jauna izveidos. Kad 2004. gadā sāku dzīvot Cēsīs, pagāja kāds laiks, līdz sapratu, ka Cēsīs tādas kopienas nav, ka tā dabīgā veidā izmirusi un

nekas līdzvērtīgs un tik jaudīgs nav radies vietā, nav arī ap ko tādai radošo cilvēku kopienai veidoties. Savulaik tāds bija tēlnieks Kārlis Jansons, kurš visu savu dzīves laiku Cēsīs ap sevi pulcēja radošus cilvēkus, arī padomju okupācijas gados. Viņš bija šīs kopienas dvēsele.

Ierados šeit 2004. gadā ar domām par darbu, bet man paveicās šeit sastapt arī savu vīru Gundaru Kalniņu un uzskatu, ka tas ir mans lielākais ieguvums, ka šeit izveidojās mana ģimene. Godīgi jāteic – ja tā nebūtu, diez vai es joprojām būtu Cēsīs.

Par spīti tam, ka Cēsīs tomēr ir jauka un mīļa pilsēta?

Jā, ir jauki, bet ir jau arī citas vietas pasaulē, kur nav sliktāk (*smejas*). Nopietni runājot, uzskatu, ka mēs paši esam tie, kuri veido vidi ap sevi, un tā vieta, kuru izvēlies, ir tā, kurā vari vai nevari, ir vai nav iespējas to veidot. Bija laiks, kad, par spīti tam, ka ļoti vēlējos šeit darboties ar kultūrvēsturisko mantojumu, man nebija tādas iespējas. Man pašai bija jāmeklē sev darbs, bija jādomā, kā nopelnīt sev iztikas jomā, kas mani ļoti saista un interesē. Tas bija ilgi, gadus astoņus, līdz pat šī gada ziemai, jo darbojos kā pašnodarbinātā. Aizgāju no aģentūras, jo man piedzima bērniņi, ik pa laikam strādāju. Kad atgriezos, man piedāvāja Cēsu Kultūras un tūrisma centrā vadīt Cēsu pils apmeklētāju centru, bet apzinājos, ka tas nav mans ceļš un tas, ko es vēlos. Mani interesē darbs ar kultūrvēsturiskā mantojuma interpretāciju, saturs, bet ne administratīvs vadītājas darbs. Tādu projektu iespējas nebija, tādēļ kļuva par pašnodarbināto, sāku darīt lietas, kurās mani interesēja. Gribēju arī saprast, vai tā tiešām ir mana joma – varbūt esmu tikai to iedomājusies? Ne mirkli neesmu to nožēlojusi.

Kā sākās jūsu ceļš?

Sāku studēt tālmācības programmā Viktorijas universitātē

Kanadā par mūzeju darbību mūsdienās, mācījos, mierīgi dzīvoju Cēsīs. Tas bija ļoti vērtīgi, sapratu, ka tā nav mana alošanās, bet tas ir mans ceļš, ko vēlos profesionāli iet un kurš mani saista un ir sabiedrībai vērtīgs. Man veicās. Tas bija krīzes laiks Latvijā, kad kļuva par pašnodarbināto, sapratu, ka nebūs viegli. Kultūrvēsturiskā mantojuma jomā darbi apkārt nemētājas, tā ir diezgan konservatīva – iespējams tādēļ, ka galvenais uzdevums visām atmiņas institūcijām ir vākt, glabāt un pētīt. Tas ir ļoti svarīgi, bet tikpat svarīgi ir prast pastāstīt, komunicēt, iesaistīt sabiedrību, lai cilvēki jūt un saprot, ka šim mantojumam viņu dzīvē ir kaut kāda jēga. Tas ir tas lauciņš, kas mani interesē. Nepretendēju uz pētnieka, ne uz glabātāja lomu, bet gan uz to, kas demokrātiskā valstī, manuprāt, varētu būt ļoti jaudīgs, bet mūsu sabiedrībā un profesionālo pētnieku vidū nenovērtēts kultūrvēsturiskā mantojuma darba posms. Mums trūkst zināšanu un arī izpratnes par to, lai gan sakām, ka kultūrvēsturiskā mantojuma pētnieki un glabātāji kalpo sabiedrībai. Ko tas nozīmē – demokrātiskā valstī kalpot sabiedrībai? Kā ar šo pagātnes mantojumu nākt un prast uzrunāt mūsdienu cilvēkus? Manuprāt, ir jādomā par šī mantojuma interpretāciju, par izvejas punktu ņemot to, kas šobrīd sabiedrībai ir aktuāli. Ko un kā darīt, lai sabiedrībai to padarītu saprotamāku, audzēt toleranci, empātiju saistībā ar šo jautājumu. Latvijā joprojām ir daudz atmiņas institūciju, kuras, plānojot savas aktivitātes, iet sen iestaigātu taku, atver kalendāru un ierauga, kuram novadniekam šogad jubileja un tad veido izstādi. Manuprāt, tas ir tāds padomju laika risinājums. Protams, vajag lokāli nozīmīgas izstādes, pasākumus – piemēram, Cēsu kauju simtgade. Bet vēl būtiskāk ir pastāstīt, paskaidrot, kāpēc cilvēkiem ir svarīgi to, kas

noticis pagātnē, šodien zināt. To sapratu, pateicoties savām studijām Kanadas universitātē – tas ir tas, ko gribu darīt, kā gribu strādāt. Agrāk man šķita, ka līdz 20. gadsimtam vēsture ir fascinējoša, tā ir joma, kurā es sevi redzu, neko citu nemaz negribu, visi tie kaņķi... (*smejas*). Kad sapratu, ko nozīmē strādāt ar kultūrvēsturisko mantojumu, man kļuva skaidrs, ka nav svarīgi, ar kādu vēstures posmu strādāju, bet būtiski ir tas, ka spēju rast pagātnes sasaisti ar šodienu, ka caur pagātni nokomunicēju šodienai un rītdienai svarīgo, kā rodu sasaisti ar pagātni un padarītu to svarīgu mūsdienu cilvēkam, lai tā viņu uzrunā.

Kāds bija jūsu pirmais projekts?

Tas bija sešu lekciju cikls par sievietes apavu vēsturi divdesmitajā gadsimtā – par kurpēm. Projekta nosaukums bija “Kūrp. Es” – tā bija spēle ar latviešu valodas vārdu “kurpes” daudzskaitli. Kūrp es eju un kādēļ man kājās ir tieši tādas kurpes? Lekciju cikls patiesībā bija stāsts par sievietes emancipāciju no brīža, kad viņa tiek vaļā no korsetes, drīkst parādīt savas potītes un līdz ar to arī apavus. Tas notika ap 1906. gadu Parīzē. Pēc tam tas kā vilnis vēlās pāri visai Rietumu kultūrai. Pirmais pasaules karš ļāva svārkkiem pacelties vēl augstāk, apavi kļuva vēl labāk aplūkojami un tā tas turpinājās. Pirmās lekcijas notika Cēsu mūzejā, bija piesaistīta arī vietējā kafējnīca, katrai lekcijai bija tematiska uzskoda un dzēriens. Stāstīju arī par vēstures notikumiem, kas risinājās un ietekmēja sievietes izskatu un prātu, arī par mākslu un kino, mūziku. Aicināju sievietes atnest arī savas kurpes un pastāstīt šo kurpju stāstu. Protams, pirmajā lekcijā vēl nebija, ko atnest, jo tas bija stāsts par laiku pirms Pirmā pasaules kara, arī nākamajās kurpju stāsti izpalika, bet uz lekciju par četrdesmitajiem, piecdesmitajiem gadiem kāda klausītāja jau atnāca ar stāstu par savas mammas kāzu kurpēm. Pateicoties lekcijām, savācu vienpadsmit kurpju pārus ar stāstiem un nodevu Cēsu vēstures un mākslas mūzeja krājumā. Tas papildināja viņu kurpju kolekciju, kurā sākās ar 20. gadsimta pirmo dekādi un apsīka ar kurpju pāri no piecdesmitajiem gadiem. Lekcijas pamānija, mani uzaicināja uz Rīgu, uz Birojnīcu, kur ar tām iepazīs rīdzinieci. Bija arī atsevišķi mūzeji, kuri aicināja saistībā ar kādu savu izstādi – piemēram, Latvijā populāritāti ieguvušā modes vēsturnieka Aleksandra Vasiljeva izstādēs Rīgā, Dizaina un mākslas mūzejā, kur mani uzaicināja vispirms ar vienu un pēc tam vēl ar divām lekcijām. Man patīk lekciju formāts, jo man patīk stāstīt, un tas bija labs sākums. Lekcijas vienmēr bija labi apmeklētas. Saņemu ļoti labas atsauksmes. Jutos iedvesmota un atvērta nākamajiem darbiem.

(Intervijas Otrā saruna nākamajā numurā)
Foto: Gatis Indrēvics

Uz Roju - izdziedāt Baltijas ceļu!

Rojas jaunā vasaras koncertzāles vadītāja Madara Aizgrāve intervijā "Brīvai Latvijai"

Rojas jaunās estrādes atklāšanai bijāt izraudzījuši latviešiem ļoti nozīmīga notikuma retrospekciju – iestudējuma Čikāgas Picīši – leģendu atgriešanās pirmizrādi, pieminot leģendārā ansambļa koncertu Mežaparkā 1989. gadā. Kāpēc tieši to?

Domājot par pirmās sezonas repertuāra veidošanu, vēlējamies sezonu uzsākt ar kādu pirmreizīgu pasākumu. Tad ar savu piedāvājumu – jauniestudējuma "Čikāgas Picīši – leģendu atgriešanās" pirmizrādi izrādīt tieši Rojā nāca producete Laila Ilze Purmaliete. Veiksmīgas sadarbības rezultātā jaunās estrādes pirmo sezonu atklājam ar skaistu mūzikālu viziju par leģendāro trimdas ansambli ar papildītu skatītāju zāli un stāvovācijām!

Sagaidot vēsturiskā Baltijas ceļa gadadienu 23. augustā, top atkal jauns, oriģināls koncerts. Lūdzu, pastāsti par to?

23. augustā visā Latvijā atzīmēs Baltijas ceļa trīsdesmitgadi. Par godu šim notikumam, gribējam, lai arī Rojas estrādē – vasaras koncertzālē, taptu kaut kas īpašs un speciāli veidots šai skatuvei. Sadarbībā ar Latvijas Nacionālo teātri tieši 23. augustā notiks pirmatkaņojums koncertprogrammai "Es rakstu tavu vārdu: Brīvība". Tas ir komponista Nika Matvejeva trīs ciklu apkopojums ar V. Belševicas, I. Ziedoņa un P. Eliāra dzeju, kas tapuši tajā laika posmā, kad Latvija cīnījās par savu brīvību un neatkarību, veidojot Baltijas ceļu, cīnoties 1991. gada barikādēs un piedzīvojot augusta puču. Pēc 30 gadiem nekas nav mainījies – mēs joprojām cīnāmies par brīvību, katram savu. Vienam tā būs sociālā cīņa, citam politiskā, vēl citam emocionālā cīņa. Mums šķita svarīgi atkal par to runāt caur kultūras notikuma prizmu, un tieši šajā laikā, kad atceramies 30 gadus kopš Baltijas ceļa. Koncerts būs emocionāls, bet dažbrīd skaudrs. Tas tiek veidots kā kultūrvēsturisks spogulis, kurā ielūkojoties varēsim redzēt, ko domājam pirms trīsdesmit gadiem un kādas domas mums ir šodien. Koncerts paredzēts visām paaudzēm. Ceru, ka 23. augusta vakarā estrādes teritorijā virmos tā laika elpa un aura. Koncertu veido režisors Gundars Silakaktiņš kopā ar savu radošo komandu, Latvijas Nacionālā teātra aktieriem, mūziķiem Raimonda Macata vadībā, kori "Vivere" diriģenta Ginta Ceplenieka vadībā.

Bija prieks noklausīties jauno trīs tenoru – Juŗa Joppes, Juŗa Vizbuļa un Raimonda Bramana un solistes / mecosoprāna Ilonas Bageles atraktīvo koncertu "Arivederči, Roma!". 19. jūlijā skanēja – koncertprogramma "Mīlestība" ar latviešu komponistu skaistākajām mīlas dziesmām – kas vēl, kamēr Latvijā vasara?

Rojas jaunās brīvdabas estrādes – vasaras koncertzāles pirmās sezonas repertuārs tika veidots tā, lai koncertos un sarīkojumos būtu jūtama pēc iespējas visda-

žādāko žanru daudzveidība. Kā jau minēju, Rojas estrādē izskanēja Čikāgas Picīšu dziesmas, estrādes atklāšanā Latvijas Radio bigbends spēlēja pasaulē zināmas dziesmas džeza ritmos, bija italiešu operu skaistāko āriju koncerts, Zvejnieksvētku ietvaros skanēja etnofolks grupas *Elektro-Folks* izpildījumā, koncertā "Mīlestība" skanēja skaistākās dziesmas no latviešu teātra zelta fonda, mūziķiem un rokoperām. Bija arī zaļumballe ar pašmāju grupu "Rojā" un viņu draugiem "Miera vējos". 2. augustā varēs saņemt kārtīgu humora devu

daudz apmeklētāju, un kādas ir atsauksmes?

Uzsākt kaut ko jaunu vienmēr ir grūti un mazliet sarežģīti. Bet, pateicoties šodienas tehnoloģiju attīstībai un sociālo tīklu aktivitātēm, informācija pie cilvēkiem nonāk zibens ātrumā. Līdz ar to estrādē notiekošos sarīkojumus apmeklēt ne tikai rojenieki, Rojas novada iedzīvotāji un viesi, bet arī kultūras baudītāji no citiem Latvijas reģioniem. Tas nozīmē, ka viens mērķis sasniegts – par Rojas jaunuzcelto estrādi – vasaras koncertzāli cilvēki uzzinājuši visā Latvijā. Vienmēr jāreķinās,

Ir jau daži ieskicējumi par kultūras notikumiem, kurus nākamvasar varētu veidot tieši Rojas skatuvei. Man, estrādes vadītājai, ir sapnis – lai uz šīs, Latvijā šobrīd lielākās skatuves notiktu Ziemeļkurzemes dziesmu un deju svētki. Ļoti ceru, ka reiz šīs skaistais latviešu kultūras notikums būs arī Rojā.

Kas attiecas uz pašu estrādi, turpināsies estrādes teritorijas celtniecības otrā kārtā: tiks celts stāvlaukums, labierīcības skatītājiem, turpināsies estrādes apzaļumošana utt. Mēs nedosimies ziemas miegā – iesim uz priekšu!

Koncertzāle veidota kā atklāta tipa ēka ar jumtu un sienām visā gaŗumā, ar lielu skatītāju ietilpību – līdz 1000 sēdvietām un tikpat daudz stāvvietām.

Kad piekritu uzņemties šo darbu, zināju, ka tas būs liels izaicinājums – vadīt šobrīd lielāko vasaras koncertzāli. Zināju, ka man būs jāatbild ne tikai par māksliniecisko pusi, bet arī par saimniecisko, tehnisko, mārketingu un sabiedriskajām attiecībām. Tas nav viegli, bet nenoliedzami ļoti interesanti. Un savu darbu daru ar prieku. Visgrūtāk ir veidot sezonas repertuāru tā, lai tas būtu interesants ikvienam, lai tas būtu atšķirīgs no citām vasaras kultūras norisēm Latvijā, jo vasarā visos reģionos valda kultūras pārbagātība. Un cilvēka finānciālās iespējas ir tik lielas, cik ir. Tāpēc, strādājot pie nākamās sezonas repertuāra izveides, ļoti rūpīgi jāizvērtē, ko piedāvāt mūsu vasaras koncertzālē.

Ja tautieši no pasaules, apciemojot Latviju, vēlas apmeklēt jūsu koncertus, kur viņiem apmesties, ko vēl Rojā piedzīvot?

Rojā ir ļoti interesants un šarmants zvejniekciems, kurš ar katru gadu attīstās arvien plašāk un kļūst arvien skaistāks. Rojā bez jaunās estrādes ir arī ļoti skaists un moderns mūzejs, ko iesaku apmeklēt. Rojā jūlija pēdējā nedēļas nogalē notiks kino brīvdienas, kad kino tiks rādīts dažādās vietās, arī plūdmalē. 24. augustā Rojā notiks Upes svētki. Augusta pēdējā nedēļas nogalē Rojas plūdmalē notiks Senā uguns nakts. Sporta cienītājiem iesaku apmeklēt atjaunoto

izrādē "No saldenās pudeles", kurā apvienojušies aktieri no visas Latvijas. 9. augustā būs kārtīgs rokops no rokenrols ar grupu "Pērkonis", 23. augusts tāpat aizritēs patriotisma zīmē. Būs arī "Aija Andrejeva un draugi", koncerts, kas savukārt būs par prātam vieglās mūzikas žanra cienītājiem. Sezonu šogad noslēgsim ar jautru dullošanos un andelēšanos koncertprogrammā "Lustīga ziņģu un danču andele", kurā satiksies sprauņas kurzemnieces no folkloras kopas *Atštāukas* un sirsnīgie latgalieši no postfolkloras grupas "Rikši".

Vai jaunās estrādes darba sākums liekas veiksmīgs? Vai

ka pirmais gads var būt ne tik spožs, kā gribētos. Tomēr par apmeklētāju trūkumu sūdzēties nevar. Un nevar jau arī vienmēr gribēt visos sarīkojumos pilnas zāles...

Līdz šim esam saņēmuši pārsvārā pozitīvas atsauksmes. Protams, neiztikt pa kādam negatīvam komentāram, bet – tas pieder pie lietas.

Mums vēl ir iespējas augt un tiekties gan estrādes teritorijas attīstībā un skatuves pilnveidošanā, gan repertuāra veidošanā.

Kādi turpmākie plāni?

Pamazām norit sarunas ar producentiem un kultūras cilvēkiem par nākamās sezonas plāniem.

Jāpiebilst, ka to visu Rojas novada pašvaldība nevarētu sasniegt, ja nebūtu Eiropas Savienības fondu līdzfinansējums un valsts dotācijas.

Kā tapa Rojas estrādes ideja un vai viegli būt šāda liela projekta vadītājai?

Ideja par estrādi Rojā gaisā virmoja jau vairāk nekā 30 gadus. Bet konkrētāk par šo ideju pašvaldībā sāka runāt 2011. gadā, kad noritēja darbs pie teritorijas plānojuma. Liels paldies visiem Rojas novada pašvaldības darbiniekiem, kurš spēja šo lielo ideju pacelt, nest, izturēt, lai mērķis sasniegtu gala rezultātu un jaunā Rojas brīvdabas estrāde taptu.

Rojas stadionu, kurā visas vasaras gaŗumā notiek dažādi sporta turnīri. Un vēl – ir tik daudz dažādu objektu, ko redzēt un apmeklēt dabas mīļotājiem. Apmeklējot Roju un Rojas novadu, garlaicīgi nebūs nevienam. Un obligāti jānogaršo gardās kūpinātās zivis! Plašāku informāciju par naktsmītnēm, ēdināšanu, apskates objektiem un citiem notikumiem Rojas novadā var uzzināt, apmeklējot Rojas novada pašvaldības mājaslapu www.roja.lv vai interesējoties Rojas tūrisma un informācijas centrā (tel. nr. +371 28 630 590). Par estrādes notikumiem plašāka informācija pieejama www.facebook.com/rojasbrivdabasestrade/.

LIGITA KOVTUNA

Ulža Gravas piemiņa iemūžināta Likteņdārzā

“Kamēr tik latviešu tauta vēl dzemdēs un uzauzēs vienu krietnu, raženu tautas dēlu, tikmēr šis viens cīnīsies, strādās un gādās līdz nāvei par savas tautas godu un labklājību,” – šie Kronvaldu Ata vārdi ierakstīti plāksnē, kas tagad novietota Likteņdārzā pie Gājēju tiltiņa blakus Amfiteātrim Daugavas krastā un vēsta par krietnu un raženu Latvijas dēlu – Ulđi Gravu. Tiltiņš – drīzāk gan pamatīgi būvētas konstrukcijas tilts – tapis par naudu, ko saziedoja tie cilvēki,

kas bija atnākuši atvadīties no Ulža Gravas 2018. gadā. Objektu atklājot, Likteņdārza ciltstēvs Vilis Vītols savā uzrunā Ulđi pelnīti nodēvēja par izcilāko trimdas sabiedrisko darbinieku. Krietnums, pamatīgums, spēja pārliecināt, tālredzība, optimisms – tie bijuši un paliks Ulža Gravas dzīvi un darbību raksturojošie atslēgvārdi. Nu Ulđis piepulcējies Likteņdārza dvēselēm, un, sadarbojoties ģimenei, draugiem, viņa darbības turpinātājiem un Kokneses fonda darbi-

niekiem – Likteņdārza organizatoriskajiem rīkotājiem, tapis šis tilts kā gluži praktiska, nepieciešama un dārzā iederīga sastāvdaļa. Un atkal simboliski – Ulđis mudināja, veda iet pāri un uz priekšu drošiem soļiem.

Raženi un pamatīgi izauguši arī Ulža dēli un mazdēli. Teodors tik ļoti atgādina pašu Ulđi no jaunības fotografijām! Dēls Roberts savā uzrunā pateicās par iespēju tieši Likteņdārzā atstāt pavisam konkrētu tēva piemiņu. Amerikas

latviešu sabiedriskajā dzīvē aktīvi iekļāvusies Roberta dzīvesbiedre Iveta Grava, kuŗa lika lietā savas organizatoriskās dotības, arī sarīkojot atvadu braucienu jūrā pie

Liepājas, kur tika izkaisīti Ulža un Sarmītes Gravas pelni. Viss izdarīts tā, kā seniors vēlējas, un viņa iedvesmotais darbs turpinās.

Pēc atklāšanas ceremonijas, no kreisās puses: Niklāvs Grava, Valda Auziņa, Iveta Grava, Teodors Grava, Roberts Grava, Vilis Vītols, Grants un Zinta Gravas // Foto: Ligita Kovtuna

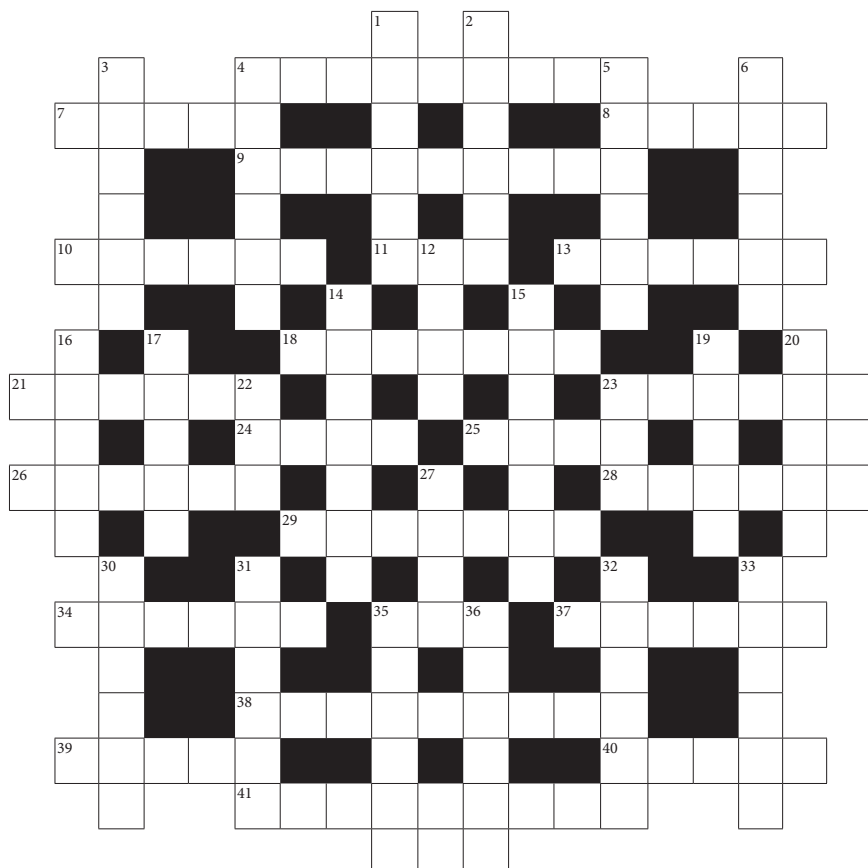
Dēli Roberts (pa kreisi) un Grants pārgriež lentīti, Gājēju tiltiņu atklājot // Foto: Ligita Kovtuna

Ulža Gravas Gājēju tiltiņš pie Daugavas // Foto: Ligita Kovtuna

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

un tiek audzēti zemēs, kuŗu klimats krasi atšķiras no dzimtenes klimata. 6. Grīšļu dzimtas augs. 12. Spēļu kāršu komplekts. 14. Daudzvietīgas pasažieru lidmašīnas, kas veic reisu pa noteiktiem maršrutiem. 15. Slepna, viltīga darbība nosodāmu mērķu sasniegšanai. 16. Akūta infekcijas slimība. 17. A. Bela romāns. 19. Administratīvi teritoriālas iedalījuma vienības Dānijā. 20. Straujas. 22. Cukurniedru krupis. 23. Treniņciņa boksa, paukošanā. 27. Eiropas un Āzijas robežupe Kazachstānā. 30. Atdot par samaksu. 31. Bulta. 32. Romiešu filozofs (ap 4 p. m. ē. – 65 m. ē.). 33. Turcijas galvaspilsēta. 35. Staigana vieta. 36. Zirgu dzimtas dzīvnieks.

Krustvārdu mīklas (Nr. 26) atrisinājums

Līmeniski. 4. Krēta. 5. Bokačo. 7. Kopija. 10. Talma. 11. Tirāni. 12. Naskas. 13. Karafes. 16. Kaijas. 19. Baraka. 22. Rekords. 23. Sargāt. 24. Resnis. 25. Ekonomis. 26. Patoss. 28. Kalvis. 30. Dziesma. 35. Terīne. 37. Sonāte. 38. Mieži. 39. Skopje. 40. Junona. 41. Ļvova.

Stateniski. 1. Skotija. 2. Dēkla. 3. Vakance. 5. Batumi. 6. Kore. 8. Inki. 9. Apsara. 14. Rektori. 15. Faraons. 17. Abava. 18. Atāls. 20. Aleja. 21. Kriķi. 27. Tratas. 29. Venera. 31. Ziemeļi. 32. Misijas. 33. “Argo”. 34. Sāgo. 36. Melot.

Līmeniski. 4. Valsts Zaļā Raga salās Atlantijas okeanā. 7. Valsts Eiropā. 8. Ar ziediem rotātu ratu rindas brauciens svētkos. 9. Sporta komandas vadītājs. 10. ASV pavalsts. 11. R. Ezeras romāns. 13. Apdzīvota vieta Vecumnieku novadā. 18. Apdzīvota vieta Aizputes novadā. 21. Mākslīgu matu veidojums. 23. Vecaine. 24. Franču komponists (1818-1893). 25. Vienības vektors. 26. Pilsēta Spānijas dienvidrietumos. 28. Mūzikāli drāmatiski sacerējumi. 29. Tāds, kam

raksturīga piesardzīga izturēšanās. 34. Paklausīgas. 35. Jēdziens ķīniešu filozofijā. 37. Pilsēta Itālijas ziemeļaustrumos. 38. Skarblapu dzimtas ārstniecības augs. 39. Angļu automobiļu marka. 40. Ēģiptes galvaspilsēta. 41. Vidusskolas beigšana.

Stateniski. 1. Saliktu vārdu pirmā sastāvdaļa, kas nozīmē pretstatu. 2. Visi latviešu valodā izdotie iespieddarbi. 3. Akmeņaini, sekla ūdens posmi upes gultnē. 4. Papagaiļu kārtas putni. 5. Augi un dzīvnieki, kas ievesti

Kokneses fonda līdzšinējā vadītāja Valda Auziņa un tagadējais vadītājs Jānis Karalis. Viņš savā uzrunā atcerējās Ulđi Gravu no kopīgi pavadītā laika politikā: “No Ulža mēs mācījāmies sadarbības mākslu, viņš bija “nekonflikta” cilvēka paraugs. Un politika taču ir kompromisu māksla!” // Foto: Ligita Kovtuna

Aicinām arī Jūs, cienjamo lasītāj, kļūt par Likteņdārza atbalstītāju! Aicinām piedalīties mūsu pasākumos vai arī ziedot, naudu ieskaitot

Saņēmējs: Nodibinājums “Kokneses fonds”

Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija

Reģistrācijas numurs: 40008092535 A/S “SEB Banka”

Kontā: LV10UNLA0050006878844 SWIFT: UNLALV2X

vai starpniekbankās:

Skandināviska Enskilda Banken AB, Stockholm SWIFT/BIC: ESSE SE SS

The Bank of New York Mellon, New York ABA: 021000018,

Konts: 8900106808, SWIFT/BIC: IRVTUS3N

The Toronto-Dominion Bank, Toronto SWIFT/BIC: TDOM CA TTTOR

National Westminster Bank Plc, London Sort code: 60-00-04,

SWIFT/BIC: NWBK GB 2L

Skandināviska Enskilda Banken AB, London Sort code: 40-48-65, SWIFT/BIC:

ESSE GB 2L

Vairāk par iespējām pārskatīt Jūsu ziedojumus un citu tuvāku informāciju skat. Likteņdārza jeb “Kokneses fonda” mājaslapā

likteņdarzs.lv

Ko un kā māca diasporas skolīnās ārpus Latvijas?

AGNESE BLAUBĀRDE

Pamatojot, kāpēc skolotājas diasporas latviešu skolās dara savu visbiežāk neapmaksāto darbu, viņas parasti teic, ka pagrieziena punkts bijis bērna piedzimšana un vēlme saglabāt bērnam latvietību caur valodu, latviešu tradīcijām un latvisku vidi. Turklāt svarīgi, ka bērnam skolā ir arī latviešu draugi.

Diasporas skolām skolotāju trūkst, tāpēc katras māmiņas vēlme kaut nedaudz iesaistīties skolas darbā tiek apsveikta, it īpaši, ja viņai ir pedagogiskā izglītība. Kad bērns jau ir izaudzis, tad personīgās motivācijas strādāt šo darbu vairs nav, tomēr ir jau izveidojusies piesaiste un skolotājas darbs ir kļuvis par sirdslietu un misiju. Katrā ziņā, diasporas latviešu skolās tiek ieguldīts milzīgs darbs.

Latviešu Valodas aģentūras (LVA) diasporas projektu koordinatore Aija Otomere LR1 raidījumā "Globālais latvietis" stāsta, ka latviešu skolas Amerikā un Austrālijā ļoti atšķiras no Eiropas jaunajām skolām. Eiropas skolīnās mācības notiek integrēti un caur radošu darbošanos, taču ASV un Austrālijā aizvien tiek saglabāts mācību priekšmetu princips – atsevišķi māca latviešu valodu, vēsturi, ģeogrāfiju.

Tomēr ir viens nosacījums, lai šīs skolīnas varētu saņemt finansiālo atbalstu no Latvijas valsts – tām ir jābūt atsevišķām latviešu valodas nodarbībām. Tā kā vismaz puse diasporas skolu skolotāju nav profesionāli pedagogi, LVA rīko kursus diasporas skolotājiem, kurus iepazīstina viņus ar latviešu valodas apguves metodiku.

Protams, ir arī skolīnas, kas izvēlas vienkārši sanākt kopā vienu reizi mēnesī un svinēt, piemēram, gadskārtu svētkus, un arī šādas skolīnas ir vajadzīgas. A. Otomere uzsver, ka latviešu valodu var mācīt arī bez gramatikas – kā komunikatīvo pieeju.

Sidnejas Latviešu skolas (pastāv vairāk nekā 60 gadus, mācās 20 skolēnu, papildus vēl 5 – 6 bērni piedalās spēļu grupā) bijusi pārzine, **skolotāja Māra Mora (Moore)** stāsta, ka LVA rīkotajos diasporas skolotāju kursus guvusi apstiprinājumu tam, ka viss ir jābūvē kopā, ka valodu nevar nodalīt no pārējām personības izpausmēm. Latviešu valodas apguvē vienlīdz nozīmīga ir runāšana, dziedāšana, dejojšana, domāšana, folklorā. Sidnejas Latviešu skolas nodarbībās vispirms runā par kādu tematu, tad dzied un pēc tam arī raksta – kas patīcis un ko iemācījušies. Protams, skolā māca arī gramatiku, taču bērni labāk uztver, ja māca caur mūziku un deju. Sidnejas Latviešu skolā valodu māca arī ar sporta nodarbību palīdzību.

M. Mora teic, ka viņu skolā latviešu valodas gramatika ir dienas pirmā stunda. Tās ir svarīgi, jo tad bērni vēl nav noguruši. Tām seko projektu darbi. Savukārt tēvi skolas darbā iesaistās, gatavojot visiem pusdienas. Mācību procesā tiek iesaistīti arī viesi no Latvijas.

Maskavas Latviešu skolas (dibināta 1994. gadā, šobrīd mācās 42 bērni ar ļoti dažādu zināšanu līmeni) **vadītāja Antra Levova** piekrīt, ka tieši caur darbību – dziedāšanu, dejojšanu vai darbošanos ar pirkstiem (zīmēšanu, līmēšanu, veidošanu) – bērni valodu uztver labāk.

A. Levova stāsta, ka Maskavas Latviešu skolā notiek latviešu valodas, mākslas, dziedāšanas un deju stundas. Taču, kad gatavojas kādam sarīkojumam, tad notiek kopējā stunda, kurā dara kopējas lietas, sarunājoties latviešu valodā.

A. Levova uzsver, ka diasporas skolotājiem ir viens mērķis un vienotas idejas. LVA rīkotajos diasporas skolotājuursos pasmeltas idejas, ko noteikti varēs izmantot savā skolotājas darbā. Svarīgi, lai bērnam, atnākot uz latviešu skolu, ir ne tikai mācību stundas, bet lai tie ir svētki. Tāpēc jāveido tāda gaisotne, lai bērnam gribētos arī sestdienā nākt uz latviešu skolu.

Njujorkas latviešu ev. lut. draudzes Nūdzersijas latviešu skolas (dibināta 1952. gadā, šobrīd ir 50 skolēnu) pārzine **Jana Anča-Tetere** stāsta, ka viņu skolā bērni vienreiz nedēļā gatavo Latvijas ziņas par to, kas Latvijā ir noticis. Nūdzersijas latviešu skolā seko Latvijas aktualitātēm un kaut vai no attāluma mēģina tajās piedalīties vai tās pārrunāt. Tāpat viņi izdomā kādu vārdu vai teicienu, piemēram, *gurķošanās* – un tad visas dienas darbošanās norit ap šo vārdu. Lielajiem bērniem ir nopietns stundu plāns – latviešu literatūra, vēsture, ģeogrāfija. Gramatiku tik izteikti neatdala no pārējā, tomēr 7. – 8. klasē bērni sāk nopietni mācīties arī gramatiku. Mazajiem ir Tēvzemes mācība, kas ietver folkloru, ir arī ticības mācība.

Berlīnes latviešu skolas (darbojas 7 gadus, pagājušajā mācību gadā mācījās ap 60 bērnu) radošā skolotāja **Ieva Kunga** teic, ka viņu skolā bērni pēc vecuma ir sadalīti četrās grupās. Mazuļu grupā ir bērni līdz trīs gadu vecumam, bet vidējā un vecākā grupā valodas mācīšana notiek

jau intensīvāk, kaut arī tāpat – ar spēļu, dziedāšanas un zīmēšanas palīdzību. Savukārt jauniešu grupā ir ļoti laba skolotāja, kura māca īpašas lietas, piemēram, frazeoloģismus vai rosina meklēt avīzēs vārdu salikumus un saprast to jēgu – jau dziļāk izprast latviešu valodu. Uz Berlīnes latviešu skolu tiek aicināti arī viesi no Latvijas, īpaši uz gadskārtu svinībām.

Aija Otomere uzsver, ka atbalstu latviskajai izglītībai savulaik inicējusi Pasaules Brīvo latviešu apvienība (PBLA), un tagad šis atbalsts sazarojis.

LVA sagatavojusi plašu un daudzveidīgu mācību materiālu klāstu, kas ir pieejams lielākoties elektroniski, tādā veidā – skolotājiem un vecākiem, bērniem pašiem. Ir arī finansiāls atbalsts skolām, kas palīdz risināt praktiskos jautājumus – telpu īri, apdrošināšanu u.c.

Savukārt kursi, ko LVA katru gadu vasarā organizē kā diasporas skolotāju centrālo notikumu, šogad notika jau sesto gadu. Pirms tam tos rīkoja PBLA, tāpēc patiesībā šāda veida kursi notiek jau vismaz desmit gadus. LVA mēģina šos kursus organizēt katru gadu citā vietā, lai diasporas skolotājiem būtu iespēja apceļot Latviju. Šos kursus rīko ne tikai zināšanu apguvei, bet arī kā pateicību skolotājiem par viņu bieži vien tikai brīvprātīgo darbu. Kursos tiek mēģināts līdzsvarot gan jaunumus metodikā, gan to, kas saistīts ar folkloru un tradīcijām, gan arī kultūras jaunumus.

LVA kursus diasporas skolotājiem organizē arī ārpus Latvijas, Eiropā – Lielbritānijā, Īrijā, Vācijā un Ziemeļvalstīs, jo tur ir daudzskaitlīgākās kopienas. Savukārt, t. s. vecās trimdas skolas apvienojas un organizē konferences Amerikā, Kanādā un Austrālijā, bet LVA var palīdzēt, atbalstot tās ar finansējumu.

Otomere piebilst, ka kursus veidojas ne tikai skolotāju, bet arī skolu draudzība un tālāka sadarbība.

Visiem diasporas skolēniem viņa novēl motivētus, saprotošus un atbalstošus vecākus, kas iesaistās skolu dzīvē, kā arī skolās jaunus skolotājus, kuri būtu gatavi strādāt, jo skolotāju trūkst. Savukārt skolotājām – spēku, jo gandarījums noteikti būs!

(No latviesiem.com)

ZIŅAS	BIZNESĀ PORTĀLS NOZARE.LV	ARHĪVS	APSKATI
PR SERVICE	MEDIJU MONITORINGS	TULKOJUMI	FOTO UN VIDEO

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502
 marketing@leta.lv
 +371 – 672 225 09
 www.leta.lv

VISAS LATVIJĀ IZNĀKUŠĀS GRĀMATAS
 VARAT IEGĀDĀTIES PIE
 LIELĀKĀ GRĀMATU TIRGOTĀJA

“LATVIJAS GRĀMATA”

SIA “L. Grāmata”
 Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
 Tāl. +371 67223294
 Tālrunis +371 67227248
 E-pasts: lgramata@lgramata.lv

RAKSTIET, ZVANIET, UN GRĀMATAS JUMS
 PIESŪTĪS PA PASTU

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
 par cm² ierāmējumā
 Atlaides par reklāmas
 publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Ģertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
 Rietumeiropas latviešu laikraksts,
 iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
 Brīvā Latvija redakcija: Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011 (Darba laiks P.O: 9-17, Pk.: 9-13)
 Tāl. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
 Tālrunis: +371 67326784.
 e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.)
 Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants.
 NN6 7TJ. Tāl. 01788823438, fakss 01788822441.
 Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;
 pieņem Rietumu abonementus, izņemot
 Vācijas un Zviedrijas.

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju
 varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur Brīvās Latvijas mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-internet>.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija. Tiem Brīvās Latvijas lasītājiem, kuri tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.
 • par 6 mēn. – EUR 186
 • pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Ik gadu dāvanā – *Laika* Mākslas kalendārs!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā: AS SEB banka, kods UNLALV2X, nr.: LV80UNLA0050016243516, ar piezīmi LAIKS un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latviešu organizāciju un **privātie sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerčiālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm. **Atlaides atkārtotām reklāmām.**

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieņemama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības Laiks-BL kontā – SEB Banka, nr.: LV60UNLA0050018705154, vai, sūtot naudu vai čeku Brīvās Latvijas atbalstam mūsu pārstāvei **Sarmītei Janovskis**, Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick, Northants, NN6 7TJ.

SPORTS

SPORTS

SPORTS

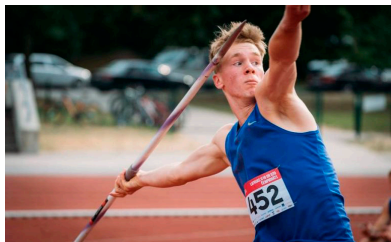

EIROPAS U-20 ČEMPIONĀTĀ AR MEDALĀM

Latvijas trīsollēcēja **Ruta Lasmane** Zviedrijā izcīnīja bronzas godalgu Eiropas U-20 čempionātā vieglatlētikā. Jaunā trīsollēcēja augsto vietu uz goda pjedestala sasniedza jau ar pirmo mēģinājumu, kad aizlēca 13,48 m tālu.

Otrais mēģinājums latvietei padāvās neveiksmīgs, bet trešajā viņa aizlēca 13,21 metru, atkritot uz trešo vietu, jo Aleksandra Načeva no Bulgārijas trešajā piegājienā sasniedza 13,81 m atzīmi. Nākamajos mēģinājumos Lasmane pietuvojās jau sasniegtajam rezultātam, tomēr tas tā arī palika nepārspēts, dodot viņai godpilno trešo vietu. Šajā disciplīnā pirmo vietu ar 14 metriem izcīnīja grieķiete Spiridola Karidi, bet otrā ar 13,81 metru palika Načeva.

Šķēpmetējs **Krišjānis Suntuāns** Zviedrijā ar jaunu personīgo rekordu izcīnīja sudraba godalgu. Suntuāns finālā sacensībās jau ar pirmo metienu ierindojās starp labākajiem trim sportistiem, tomēr otrajā mēģinājumā latvietis atkārtoti šajās sacensībās sasniedza savu personīgo rekordu, šķēpu raidot 79,23 m tālumā, kas viņam ļāva pacelties uz otro vietu. Trešajā mēģinājumā sportists neuzrādīja rezultātu, bet pēdējos divos piegājienos šķēps lidoja 78,20 metrus tālu. Par uzvarētāju tika kronēts šveicietis Simons Vilands, kuŗš

šķēpu aizmeta 79,44 metrus tālu, sasniedzot Šveices U-20 un U-23 rekordus.

DIMANTA LĪGĀ – ASTOTĀJĀ VIETĀ

Latvijas šķēpmetēja **Madara Palameika** Londonā ierindojās astotajā vietā Dimanta līgas sacensībās. Palameika labāko metienu veica trešajā serijā, šķēpu raidot 60,13 metrus tālu un kā pēdējai tikt pie iespējas veikt vēl trīs metienus. Pārējie Latvijas rekordistes metieni gan bija pieticīgāki, vēl tikai vienam raidījumam pārsniedzot 59 metru atzīmi. Par šo sacensību uzvarētāju kļuva baltkrieviete Tatjana Haladoviča – 66,10 m. Palameikas šīs sezonas labākais rezultāts ir 63,22 metri, kas tika sasniegts jūnijā notikušajās otrajās Eiropas spēlēs, bet viņai piederošais Latvijas rekords ir 66,18 metri. Tas tika sasniegts 2016. gadā.

BASKETBOLS

Latvijas U-18 meiteņu izlase Bosnijā/Hercegovinā sava vecuma Eiropas čempionātu noslēdza septītajā vietā. Cīņā par septīto vietu Latvijas valstsvienība ar rezultātu 59:52 uzvarēja Čehijas vienaudzes.

Latvijas U-19 basketbolistes ar uzvaru uzsāka dalību Pasaules kausa (PK) izcīņā, kas šogad norisinās Taizemes galvaspilsētā Bangkokā. Turnīra pirmajā spēlē Latvijas jaunās basketbolistes ar rezultātu 65:54 pārspēja vienaudzes no Kanadas, pēc tam ar 68:54 – Mozambiku un ar 66:39 – Taizemi

Latvijas 3x3 basketbola komanda **Riga Ghetto Basket** ar Nauri Miezī, Edgaru Krūmiņu, Kārlī Lasmani un Agnī Čavaru sastāvā zaudēja Ķīnā notiekošā Challenger serijas turnīra ceturtdaļfinālā. Sacensībās ar pirmo numuru izliktā Latvijas komanda ceturtdaļfinālā ar 13:21 piekāpās ASV komandai **NY Harlem**.

Latvijas vīriešu basketbola izlase 2021. gada Eiropas meistarsacīkšu kvalifikācijas turnīrā spē-

lēs ar Grieķiju, Bosniju/Hercegovinu, kā arī Bulgāriju, 22. jūlijā Minchenē lēmusi izloze. Kvalifikācijas spēlēm atvēlēti starptautisko spēļu logi. Tie būs 2020. gadā no 17. līdz 25. februārim, no 23. novembra līdz 1. decembrim un 2021. gadā no 15. līdz 23. februārim.

PLŪDMALES VOLEJBOLĀ – BRONZAS GODALGAS

Pasaules kausa izcīņas četru zvaigžņu turnīros plūdmales volejbolā līdz šim Latvijas pārstāvjiem nebija augstu vietu. Aizvadītajā turnīrā Portugālē, Espinju, **Mārtiņš Pļaviņš/Edgars Točs** spēja sasniegt pusfinālu, tik augsta līmeņa turnīrā paveicot to pirmoreiz šosezon un otro reizi, kopš spēlēja vienā duetā. Pusfinālā viņiem pretim stājās ļoti nopietni pretinieki – Rio spēļu olimpiskais čempions Alisons un 2013. gada pasaules vicečempions Alvaro Filju, kuŗi spēkus apvienojuši šosezon, domājot par Tokijas Olimpiskajām spēlēm.

Mūsu volejbolisti divos setos ar 19:21 un 15:21 zaudēja Alisonam un Filju. Cīņā par trešo vietu turnīrā ar 12. numuru izliktie Pļaviņš/Točs tā dēvētajā “bronzas duetā” ar rezultātu 2:0 (21:13, 21:18) pārspēja čīliešu brālēnus Marko Grimaltu/Etevanu Grimaltu, kuŗi turnīrā bija saņēmuši 18. numuru. Pirmā seta sākums bija līdzīgs, bet tā turpinājumā Točs vairākas reizes veiksmīgi nospēlēja pie tikla, bloķēdams pretinieku sitienus. Tas Latvijas duetam ļāva iegūt vadību ar 14:8, bet turpinājumā pārsvars tika nosargāts un setā gūta uzvara ar 21:13. Otrajā setā Pļaviņš/Točs lielākoties atradās iedzinējos, līdz rezultātā seta vidū pārņēma vadību. Pēc izvirzīšanās vadībā ar 11:10,

Pļaviņš neveiksmīgi piezemējās un traumēja kāju. Spītējot savainojumam, Pļaviņš varonīgi spēlēja turpināja un kopā ar Toču nosargāja nelielo vadību, setā uzvarēdami ar 21:18.

Ar uzvaru Kanādā (Edmontonā) notiekošo FIVB Pasaules kausa triju zvaigžņu posmu iesāka Latvijas plūdmales volejbolisti **Michails Samoilovs/Aleksandrs Solovejs**, ar vienu uzvaru pārvarēja kvalifikāciju posmā Kanadas pilsētā Edmontonā, nodrošinot sev vietu pamatsacensībās, kur tika izsēti ar 24. numuru. Tas abiem deva vietu H apakšgrupā, kuŗas pirmajā spēlē bija jācīnās ar igauniem Martu Tisaru un Kusti Nolvaku, kuŗi vēl nesen viesojās vienā no Latvijas čempionāta posmiem Alūksnē. Šis panākums Latvijas duetam ļāva nodrošināt vietu posma izslēgšanas turnīrā, bet par uzvaru grupā, kas dotu brīvu play-off pirmo kārtu, Michailam ar Aleksandru bija jācīnās ar mazpazīstamo Francijas duetu Kincī Eji un Arnaudū Gautjēru (25.). Pirmajā spēlē franči negaidīti apspēlēja Austrijas duetu – Kristofs Dreslers/Aleksandrs Hūbers (8.) – 2:0 (30:28, 21:9). Kaut Latvijas komanda šajā spēlē bija favorītu statusā, tomēr pret pārsteidzošajiem frančiem tika ciests pārliecinošs zaudējums ar rezultātu 0:2 (18:21, 12:21).

RĪGAS GRAND PRIX TURNĪRĀ

Igoris Kovaļenko (pa kreisi) // Foto: LŠF

Viesnīcas **Radisson Blu Latvija Omega** zālē Michaila Tāla pieņemas turnīrā ātrspēlē vīslabāk veicās Igoram Kovaļenko, kuŗš 13 kārtas aizvadīja bez zaudējumiem, svinot 11 uzvaras un divreiz spēlējot neizšķirti. Pēdējā kārtā viņš spēlēja neizšķirti ar Krievijas lielmeistaru Ņikitu Vitjugovu, kuŗš Rīgas Grand Prix turnīrā izstājās pirmajā kārtā. Tas Kovaļenko ļāva sakrāt 12 punktus. Trešajā vietā 234 dalībnieku vidū ierindojās zem Spānijas karaģa spēlētājs Širovs.

DAMBRETE

22. jūlijā Rīgā sākās starptautisks turnīrs 100 lauciņu dambretē **Riga Open 2019**. Turnīrs notiek Pasaules kausa izcīņas ietvaros, un tam ir piešķirtas piecas zvaigznes. Turnīrā piedalās dambretisti no 17 valstīm, viņu vidū 25 starptautiskie lielmeistari. Latviju pārstāvē starptautiskais lielmeistars Guntis Valneris, kuŗš šobrīd pasaules reitingā ieņem 4. vietu, sešpadsmit-

kārtējā pasaules čempione **Zoja Golubeva**, kā arī **Raimonds Vipulis**, **Vladimirs Vigmans**, **Laimonis Zālītis** un citi.

ŪDENSMOTOSPORTS

Latvijas ātrumlaivu pilots **Uvis Slakteris** Lietuvas pilsētā Zarasos izcīnīja sudraba godalgu Otrās formulas (F-2) Eiropas čempionātā ūdensmotosportā. Slakteris kvalifikācijā uzrādīja piekto labāko laiku, tāpēc šīs sacensības uzsāka no piektās pozīcijas. “Esmu gandarīts par izcīnīto otro vietu, bet sarūgtināts par tehnisko problēmu. Tomēr tehniskajos sporta veidos vienmēr jāreķinās ar trim vienlīdz svarīgām komponentēm – sportista kvalifikāciju, kvalitatīvu tehniku un veiksmi,” pēc izcīnītās otrās vietas teica Slakteris.

DAŽOS VĀRDOS

Latvijas izlases un Kontinentālās hokeja līgas (KHL) kluba Omskas “Avangard” galvenajam trenerim **Bobam Hārtlijam** netiks piešķirta diskvalifikācija par iespējamām dopinga pārkāpumiem iepriekšējās sezonas Gagarina kausa izcīņas laikā, vēsta Krievijas medijs *Championat*. Tiek ziņots, ka Krievijas antidopinga kontrole (RUSADA) pēc veiktās izmeklēšanas vairs Omskas kluba pārstāvjiem neuzskata par vainīgiem, diskvalifikācijām nesejojot.

Liepājā atklāts trešais NBA zvaigznes Kristapa Porziņģa basketbola laukums. Laukums ikdienā brīvi pieejams ikvienam sporta draugam.

Latvijas hokeja izlases dalībnieks **Zemgus Girgensons** parakstījis līgumu uz vēl vienu gadu ar NHL komandu **Bufalo Sabres**, kuŗā aizvadījis jau sešas sezonas.

Latvijas vīriešu basketbola izlases ģenerālmenedžeris **Artūrs Štālbergs** informējis, ka uz mūsu valstsvienības galvenā trenera amatu pretendē Roberts Štelmahers un itālietis **Andrea Trikjēri**. **P. Karlsons**

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas Evaņģēliskā draudzē, Rīgā, Akas ielā 13. Nākamie dievkalpojumi: **28. jūlijā** plkst. 13, 11. augustā plkst. 13 (ar kafijas galdu un svētdienas skolu), **25. augustā** plkst. 13, **8. septembrī** plkst. 13 (draudzes kopsapulce), **22. septembrī** plkst. 13, **13. oktobrī** plkst. 13 (ar kafijas galdu un svētdienas skolu), **27. oktobrī** plkst. 13.

ANGLIJA

Apvienotajā Londonas latviešu ev. lut. un Miera draudzē

Zviedru baznīcā svētdien, **28. jūlijā**, plkst. 14 Dievkalpojums ar dievgaldu.

VĀCIJA

DIEVKALPOJUMI

Frankfurtē pie Mainas, Emmaus draudzes baznīcā, **Alt-Eschersheim**

22. Frankfurt-Eschersheim dievkalpojums **29. septembrī** un **8. decembrī** plkst. 14. Dievkalpojums vadīs mācītājs **Rolands Eimanis**. Pēc dievkalpojuma – kopīgs kafijas un tējas galds Draudzes namā. Informācija par dievkalpojumiem atrodama arī Frankfurtes Latviešu biedrības mājaslapā: <http://frankfurteslatviesi.lv/dievkalpojumi>.

Ludvigshāfenā, Svētā Ludviķa baznīcā, **Sankt Ludwig, Bismarck und Wredestrasse** krustojumā, svētdien, **11. augustā**, plkst. 15 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpos mācītājs **Rolands Eimanis** un diakone **Rasma Gundega Ieviņa**. Pēc dievkalpojuma sekos sabiedriskā pēcpusdiena ar azaidu groziņu veidā Draudzes namā.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, **Butjadinger Str. 59**, **18. augustā** plkst. 11 dievkalpojums

ar mazu bērnu kristīšanu. Kalpo diak. **L. Urdze**, pie ērģelēm **Dr. A. Rosenbergs**. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Bekhofas latv. baznīcā (*Am Beckhof 44, Bielefeld*) **1. septembrī** plkst. 14.30 dievkalpojums. Kalpo diak. **L. Urdze**. Pēc dievkalpojuma kafijas galds Draudzes namā.

ĪRIJA

Kristus Apvienotās ev. lut. draudzes dievkalpojumi: **11. augustā**, plkst. 14 **St. Finians Church, 24 Adelaide Road, Dublin 2**. Par izbraukumiem sīkāka informācija sekos vēlāk, tā būs pieejama portālā baltic-ireland.ie, draudzes mājaslapā www.iriijasdraudze.org, kā arī sociālajos tīklos Facebook un draugiem.lv.